

1972/2

სამოქანაკითხო ყველა ქვეყნისა, გერამისა

საქართველოს სამშრომა ცენტრალური ადმინისტრაციის

უკარესო სამშრომა

უკარესო სამშრომა

Nº 6 (377)

1972 6 ი ა ს ი ს ი ს ი

საქართველოს სსრ კადლაციის სამშრომა გამოსილი

თ ბ ი ლ ი ს ი

საქართველოს საგარეო სოციალისტური არტისტის

უძაღვესი საგარეო
ენერგეტიკი

№ 6 (377)

ივნისი

1972 წლი

118/90

შ ი ნ ა ბ რ ს ი

განყოფილება პირველი

93. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა გარდაბნის რაიონის სამგორის № 72 საარჩევნო ოლქში გასული დეპუტატის ნაცელად საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის არჩევნების დანიშვნის შესახებ
94. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს გარდაბნის რაიონის სამგორის № 72 საარჩევნო ოლქის საოლქო საარჩევნო კომისიის შემადგენლობის დამტკუცების შესახებ
95. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა კანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანკის სამოქმედო შემოღების წესის თაობაზე.
96. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 169-ე მუხლში დამტკიცათა შეტანის შესახებ.
97. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა „ნარკომანების და გამოუსწორებელი ლოთების (ალკოჰოლიკების) იძულებითი მკურნალობისა და შრომითი ოწრდა-გარდაქმნის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1965 წლის 18 დეკემბრის ბრძანებულების მეორე მუხლში ცვლილების შეტანის თაობაზე.
98. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა გარდაბნის და ხობის რაიონებში აღვილობრივი საბჭოების მიერ მიღებულ დადგენილებათა შესრულების მდგომარეობის შესახებ.
99. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მცხეთის რაიონის საბჭოთა მეურნეობებში მშრომელთა წინადაღებების, განცხადებებისა და საჩიტრების განვილვის მდგომარეობის შესახებ.

საქართველოს სსრ მთავრი მოწვევის უზაღლესი საბჭოს მესამე სეიდის მიღებული კანონები და დადგენილებანი

100. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს შრომელთა დეპუტატების ადგალობრივი საბჭოების საქმიანობის შესახებ კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუძინებელებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებისათვის საბჭოთა კავშირის კომიტისტური პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა მიხედვით.
101. კანონი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ.
102. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.
103. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ტრანსპორტისა და კავშირუბელობის მუდმივი კომისიის მუშაობის შესახებ.
104. კანონი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 44-ე მუხლში ცვლილებების შეტანის შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე.
105. კანონი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 252-ე მუხლის შესამე ნაწილში ცვლილების შეტანის შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე.
106. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საქართველოს სსრ მთავრობის წევრთა გათავისუფლებისა და დანაშვნის შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებების დამტკიცების თაობაზე.
107. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საქართველოს სსრ წულკიძარაიონის გუბის სასოფლო საბჭოს შექმნის შესახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე.
108. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატ ფ. ა. ანანიაშვილის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საგეგმო-საბიუგეტო მუდმივი კომისიის წევრის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.
109. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატ გ. გ. ვაშაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვის, ფიზიკური კულტურისა და სოციალური უზრუნველყოფის მუდმივი კომისიის წევრის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.
110. დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატ ნ. შ. ცხაკაიას საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საგეგმო-საბიუგეტო მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.

განყოფილება მიორი

111. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მედლით „ხანძარზე მამაკონისათვის“ დაწილდოების შესახებ.
112. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მედლით „წყალწალებულთა გადატჩნისათვის“ დაწილდოების შესახებ.

127. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა გაშეო „ზარია კოსტოკას“ რედაქტორის, საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამოშეცემლობისა და სტამბის მუშავების საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაწილდობის შესახებ.
128. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა თბილისის ი. გოგება-შვილის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური სასწავლებლის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაწილდობის შესახებ.

განცოლილება მასამი

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიებში
საინფორმაციო ცნობა

განეოფილება პირველი

ბრძანებულება საჭართველოს სსრ უმაღლესი საგმოს პრეზიდიუმის

93 გარდაბეგის რაიონის სამგრის არჩევნობის № 72 საარჩევნო ოლქის გასული დეკუტატის ნაცვლად საჭართველოს სსრ უმაღლესი საგმოს დეკუტატის არჩევნობის პირველის დანიუზის უმსახვევა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

„საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს არჩევნების დებულების“ 99-ე მუხლის შესაბამისად დაინიშნოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის არჩევნები, ნაცვლად გასული დეპუტატისა, გარდაბნის რაიონის სამგორის № 72 საარჩევნო ოლქში კვირას, 1972 წლის 16 ივნისს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქოსოვიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. კახაძე.

თბილისი, 1972 წლის 12 ივნისი.

ბრძანებულება საჭართველოს სსრ უმაღლესი საგმოს პრეზიდიუმის

94 საჭართველოს სსრ უმაღლესი საგმოს გარდაბნის რაიონის საარჩევნო გორის № 72 საარჩევნო ოლქის სპოლეო საარჩევნო კომისიის უმაღლესობის დამტკიცების უმსახვევა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

„საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს არჩევნების დებულების 39-ე, მე-40 და 41-ე მუხლების საფუძველზე დამტკიცებს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს არჩევნების გარდაბნის რაიონის სამგორის № 72 საარჩევნო ოლქის საოლქო საარჩევნო კომისია საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მშრომელთა სამსახურების შემდეგ წარმომადგენელთა შემადგენლობით:

საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე

ზოია გიორგის ასული ტაბათაძე — ვარკეთილის მეცნახეობა-მეცნილეობის საბჭოთა მეურნეობის პირველადი კომუნისტური ორგანიზაციისაგან.

საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე

ვასილ კონსტანტინეს ძე მჭედლიშვილი — განათლების, უმაღლესი სკოლის და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშავთა პროფესიის დაბა სამგორის საშუალო სკოლის ორგანიზაციისაგან.

საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანი

შეინაბ შოთას ასული მარგალიტაძე — დაბა სამგორის საშუალო სკოლის პირველადი კომუნისტური ორგანიზაციისაგან.

საოლქო სიარჩევნო კომისიის წევრები:

ნელი იოსების ასული ნანობაშვილი — საქართველოს ახალგაზრდობის
ლენინური კომუნისტური კავშირის სამკორის საბავშვო სახლის პირველადი
ორგანიზაციისაგან;

რუსულან ნიკოლოზის ასული ზაქარიაშვილი — განათლების, უმაღლესი სკოლის და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშავთა პროფესიის დაბა სამ- გორის საშუალო სკოლის ორგანიზაციისაგან;

სოლომონ იოსების ძე მეხაშიშვილი — ტრესტ „წყალმშენის“ № 1 სამ-
შენებლო სამართველოს მუშებისა და მოსამსახურებისაგან;

ზაქარია დავითის ძე გულიაშვილი — ტრენერ „შუალმშენის“ № 1 სამშენებლო სამსახურის მუშებისა და მოსამსახურებისაგან:

„ლექსანდრე გასილის ძე დავითაშვილი — დაბა სამგორის საშუალო სკო-
ლის პედაგოგიური კოლეჯტივისაგან;

ლევან შალვას ძე თუთბერიძე — საქართველოს სსრ მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს რკინა-ბეტონის ნაკეთობათა ქარხნის პირველადი კომუნისტური ორგანიზაციისაგან..

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეულობის

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მოხარენი ქ. ცენტრ

ତପ୍ତିଲୋକୀ, 1972 ମେସାହି 16 ରାତରେ

ପରିପାଳନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଦେଖିଲୁଛାମାରୁ, ଏହାରେ ଆମଙ୍କୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

95 პარენტულობის დაცვის უსახებ საჭართველოს სრუ კაცონის
სამოქადალოდ ზომილების ფასის თაობაზე

„განმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს 1972 წლის 15 ივნისის დადგენილების შესაბამისად საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ალგენს:

1. საქართველოს სსრ კანონმდებლობაში ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის შესაბამისად ცვლილებათა შეტანამდე მოქმედებენ საქართველოს სსრ კანონმდებლობის ის აქტები, რომლებიც არ ეწინააღმდეგა-ბიან აღნიშნულ კანონს.

2. განმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონს იყენებენ მოსახლეობის განმრთელობის დაცვის დაზღვით იმ სამართლებრივ ურთიერთობის

ბათა მიმართ, რომლებიც წარმოიშობა კანონის სამოქმედოდ შემოღების შეტემბრიდან.

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის სამართლებრივ ურთიერთობებში, რომლებიც წარმოიქმნენ ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღებამდე, 1972 წლის 1 სექტემბრის შემდეგ წარმოქმნილი უფლებები და მოვალეობები განისაზღვრება აღნიშნული კანონის შესაბამისად.

3. თუ ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონით გათვალისწინებული წესი ადრე დადგენილი იყო ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ სსრ კავშირისა და მოყავშირე რესპუბლიკების კანონმდებლობის საფუძვლებით, იგი გამოყენებულ უნდა იქნეს საფუძვლების შესაბამისი წესის სამოქმედოდ შემოღების მომენტიდან.

4. ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის წესი სამედიცინო და ფარმაცევტული საქმიანობის შესახებ არ ვრცელდება იმ პირებზე, რომლებსაც არ მიუღიათ სპეციალური მომზადება და წოდება სსრ კავშირის შესაბამის სამუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, მაგრამ 1972 წლის 1 ოქტომბრამდე დაშვებული არიან სამედიცინო ან ფარმაცევტული საქმიანობისათვის.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდიგარი გ. პერებაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

ბრძანიგულება საჩართველოს სსრ უმაღლესი დაბჭოს პრეზიდიუმისა

96 საჩართველოს სსრ სისხლის სამართლის პოლიციის 169-ე მუხლი დამატებათა უფრანის უსახელი

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

შეტანილ იქნეს დამატებანი საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 169-ე მუხლში და ჩამოყალიბდეს იგი შემდეგი რედაქციით:

,მუხლი 169. მყიდველთა და დამკვეთთა მოტყუება

ზომაში, წონაში, ანგარიშში მოტყუება ან დადგენილ საცალო ფასებზე, აგრეთვე საყოფაცხოვრებო და კომუნალური მომსახურების ფასებზე და ტარიფებზე მეტის გადახდევინება, ანდა სხვაგვარი მოტყუება მყიდველების და დამკვეთებისა მაღაზიასა თუ სხვა სავაჭრო საწარმოში ან საზოგადოებრივი კვების, საყოფაცხოვრებო მომსახურებისა და კომუნალური მეურნეობის საწარმოებში, —

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე ან გამასწორებელი სამუშაოებით ვადით ერთ წლამდე ან საკურო თუ საზოგადოებრივი კვების, საყოფაცხოვრებო მომსახურების და კომუნალური მეურნეობის საწარმოებში

თანამდებობათა დაკავების უფლების ჩამორთმევით.

იგივე ქმედობა, ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით პირთა ჯგუფის მიერ ან დღიული ოდენობით ან იმ პირთა მიერ, რომლებიც ადრე მსჯავრდებული იყვნენ ასეთივე დანაშაულისათვის, —

ისევგა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან შვიდ წლამდე, ქონების კონფისკაციით ანუ უძინოდ, სავაჭრო, საზოგადოებრივი კვების, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების და კომუნალური მეურნეობის საწარმოებში თანამდებობათა დაკავების უფლების ჩამორჩმევით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქოფცენტე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მინიჭანი ქ. პოტაში.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

କର୍ପାଣେଶ୍ୱରାରୀ ଦେଖିବାରେ ମହାଶୁଦ୍ଧି ପାଇଲାମୁଁ ଏହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

97 „ნარკომანების და გამოუსცემლებელი ლოთების (ალკოჰოლი-კების) იძულვებითი გაურნალობისა და უროშითი აღზრდა-გარ-დახმის შესახებ“ საქართველოს სსრ შემაღლები საბჭოს პრეზიდიუმის 1965 წლის 18 დეკემბრის ბრძანებულებების მიორე მუხლუ ცვლილების შეტანის თაობგაზვ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

„ნარკომანებისა და გამოუსწორებელი ლოთების (ალკოჰოლიკების) იძულებითი მკურნალობისა და შრომითი ოღზრდა-გარდაქმნის შესახებ“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1965 წლის 18 დეკემბრის ბრძანებულების (საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1965 წ., № 30, მუხ. 628) მეორე მუხლში შეტანილ იქნეს ცვლილება და ჩამოყალიბდეს იგი შემდეგი რედაქციით:

„2. ამ ბრძანებულების პირველ მუხლში აღნიშნული პირები გაგზავნილ უნდა იქნენ სპეციალურად მოწყობილ სამკურნალო-შრომით დაწესებულებებში იძულებითი მკურნალობისა და შრომითი აღზრდა-გარდაჭმისათვის, მათ ვანკურნებაშედე, მაგრამ არააკლებ ერთი წლის ვადით.

სამკურნალო-შრომით დაწესებულებაში მყოფი პირი, სამკურნალო-შრომით დაწესებულების აღმინისტრაციის წარდგინებით, ცალკეულ შემთხვევებში შეიძლება ვადაშე აღრე გათავისუფლდეს იძულებითი მკურნალობისაგან, თუ ას-სებობს სათანადო კომისიის სამედიცინო დასკვნა იმის შესახებ, რომ ეს პირი განიკურნა”.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქოზენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მინისტრი ა. ციცაძე

ବାର୍ଷିକୀୟ ପତ୍ର, 1972 ଫେବୃଆରୀ 29 ଦିନରେ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი აღნიშნავს, რომ გარდა-
ბნისა და ხობის რაიონების ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომებმა, ახორციე-
ლებენ რა სკოპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებსა და საქართველოს სსრ
კანონებს რაიონული, სასოფლო, სადაბო, საქალაქო, ქალაქის რაიონული საპ-
ჭოების შესახებ, უკანასკნელ პერიოდში საგრძნობლად გააუმჯობესეს მიღებულ
გადაწყვეტილებათა შესრულების საქმე. გადაწყვეტილებათა შესრულებაზე
კონტროლის გაძლიერებამ დიდად შეუწყო ხელი განათლების, ჯამშრობის
დაცვის ორგანოების, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, წარმოება-დაწესე-
ბულებების საქმიანობისა და მოსახლეობის კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პი-
რობების გაუმჯობესებას, დისკიპლინის განმტკიცებას.

გარდაბნისა და ხობის ჩაითვალის მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომები სესიებზე ინფორმაციას უკეთებენ დეპუტატებს წინა სესიაზე მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების მდგომარეობის შესახებ.

ზემდგომი ორგანოებისა და ადგილობრივი საბჭოების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების ორგანიზაცია და კონტროლი კარგად არის დაყენებული ბევრ სასოფლო საბჭოში.

ამასთან ერთად, გარდაბნისა და ხობის რაიონების ზოგიერთი ადგილობრივი საბჭოს აღმასკომი ჯერ კიდევ არ აქცევს საჭირო ყურადღებას მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებას.

რიგ შემთხვევაში გადაწყვეტილებას იღებენ საკითხის სათანადოდ შესწავლის გარეშე, ამ არის დაწესებული კონტროლი მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულება უ, რის შედეგადაც გათვალისწინებული ორნისძიებები ხშირად განუხორციელებელი ჩრიგა.

მაგალითად, გარდაბნის რაიონული საბჭოს აღმასკომის 1971 წლის 15 აპ- რილის გადაწყვეტილებით საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს დაევალა ქალაქის აბანოს საექსპლოატაციოდ გადაცემა ერთი თვის ვადაში; მიმ- დინარე წლის 30 მარტს გადაწყვეტილება ამ საკითხზე განშეორებით იქნა ვი- ლებული, მაგრამ აბანო დღემდე არ არის დამთავრებული.

ხობის რაიონული საბჭოს აღმასკომმა გასულ წელს ორჯერ დაავალა საჯი-
გაოს და ხობის ჩაის ფაზრიერების დირექტორებს უზრუნველყოთ სასმელი
წყლის ქლორინება და ქლორიტორის დადგმა, ხოლო ხეთისა და ხამისკურის კო-
ლმეურნეობებს — წესრიგში მოეყვანათ წყალსადენის სათავე ნაგებობები, მაგ-
რამ დღემდე არც ერთი დავალება შესრულებული არ არის.

არის შემთხვევები, როდესაც აღმასრულებელი კომიტეტები თავიანთ გადაწყვეტილებებს არ უგზავნიან ან დიდი დაგვიანებით უგზავნიან დაინტერესებულ ორგანიზაციებს და დაწესებულებებს. მაგალითად, გარდაბნის სასოფლო საპონებს ერთი თვის შემდეგ დაეგზავნა ასამონული საბოროს აღმასკომის 1971 წლის

26 მარტის გადაწყვეტილება „ოღმასკომების მიერ მიღებულ კანონში ინამდებულობების გადაწყვეტილებების შესახებ“, ხოლო რაიონული საბჭოს ოღმასკომის მიმღინარე წლის 30 მარტის გადაწყვეტილება „მარტყოფის, ნორისა და ახალი სოფლის სასოფლო საბჭოების დეპუტატების ანგარიშების ჩაბარების დროს ამომრჩეველთა მიერ წამოყენებული წინადაღებების განხორციელების მდგომარეობის შესახებ“ აღნიშნულ სასოფლო საბჭოებს გაეგზავნა 3 მაისს. ხობის რაიონის სასოფლო საბჭოების აღმასკომების უმრავლესობა კი თავის გადაწყვეტილებებს საყრთოდ არ უგზავნის შემსრულებლებს. როგორც წესი, წარმოება-დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები საბჭოებს არ აცნობებენ გადაწყვეტილებათა განსახორციელებლად დასახული ღონისძიებების შესახებ ან დიდი დაგვიანებით ატყობინებენ მათ (გარდაბნის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველო, ნორის მერქევეობა-მებოსტნეობის საბჭოთა მეურნეობა და სხვ.).

აღნიშნულ რაიონებში მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულებლობის ძირითად მიზეზს წარმოადგენს ის, რომ ოღმასრულებელი კომიტეტები ნაკლებ ყურადღებას უთმობენ სესიებისა და ოღმასკომების სხდომების მომზადებას, გადაწყვეტილებათა პროექტების შემუშავებას და, რაც მთავარია, მიღებულ დადგენილებათა შესრულების ორგანიზაციის. ამ საქმეში ნაკლებად მონაწილეობენ მუდმივი კომისიები, დეპუტატები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები. ნაწილი დეპუტატებისა სუსტად არის დაკავშირებული ამომრჩევლებთან, არ აცნობს საბჭოს გადაწყვეტილებებს და არ რაზმავს მოსახლეობას მათს განსახორციელებლად. რაიონული საბჭოები არასაქმარისად აკონტროლებენ ქვემდგომი საბჭოების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგნეს:

1. დაევალოს გარდაბნის და ხობის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს:

ა) განსახორციელონ სათანადო ორგანიზაციული მუშაობა მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების უზრუნველსაყოფად;

ბ) დროულად აცნობონ შემსრულებლებს მიღებული გადაწყვეტილებები და მათი შესრულების შემოწმებაში ფართოდ ჩაბან საბჭოების დეპუტატები, მუდმივი კომისიები და აქტივი;

გ) დეპუტატების საშუალებით გააცნონ ამომრჩევლებს ადგილობრივი საბჭოს გადაწყვეტილებები და ზემდგომი ორგანოების მნიშვნელოვანი დადგენალებები; ამასთან პერიოდულად მოახსენონ დეპუტატებს და აცნობონ ამომრჩევლებს მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების მდგომარეობა;

დ) სისტემატურად შეამოწმონ ქვემდგომი საბჭოების და მათი აღმასკომების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების მდგომარეობა და მიიღონ საჭირო ზომები არსებული ხარვეზების სალიკვიდაციოდ.

2. დაევალოს მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონული, საქალაქო, სასოფლო და სადაბო საბჭოების აღმასკომებს შეამოწმონ მიღებულ დადგენი-

ლებათა შესრულების მდგომარეობა და დასახონ კონკრეტული ღონისძიებაზე მომსაფეხვრელად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქორივიძემ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. კვაჭაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

99 მცხოვრის რაიონის საგარეო მუშაობის განვითარებისა და საჩივრების განვითარების უფლება რაიონის რაიონის საბჭოთა მეურნეობებში გარკვეული მუშაობა ტარდება „მოქალაქეთა წინადაღების, განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის წესის შესახებ“ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1968 წლის 12 აპრილის ბრძანებულების შესასრულებლად.

განხორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად მიმდინარე წელს, წინა წლებთან შედარებით, გაუმჯობესდა განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობა; მათი უმრავლესობა განხილულია დროულად და დაყენებული საკითხები ძირითადად გადაწყვეტილია სწორად.

მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს სესიებსა და ოლმასკომის სხდომებზე პერიოდულად ისმენენ საკითხს ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებში მშრომელთა განცხადებების, საჩივრების განხილვის შესახებ და სახავენ კონკრეტულ ღონისძიებებს გამოვლენილ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

მიუხედავად მისა, საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელები ყოველთვის მთელი პასუხისმგებლობით და გულისხმიერებით არ ეკიდებან მუშა-მოსამსახურეთა განცხადებებისა და საჩივრების განხილვას.

ცალკეულ შემთხვევაში იღვევა განცხადებების განხილვისათვის დაწესებული ვადები და მთხოვნელებს დროულად არ ეძლევათ პასუხი.

პასუხის გაცემ ჭიანურდება იმ შემთხვევებშიც, როცა განცხადება არ საჭიროებს ადგილზე შემოწმებას.

მცხეთის სახელმწიფო ხეხილ-სანერგე მეურნეობა, მუხრანისა და ნატახ-ტარის საბჭოთა მეურნეობები ყოველთვის დროულად არ პისუხობენ აგრეთვე ზემდგომი ორგანოებიდან გაღმოგზავნილ, კონტროლზე აყვანილ განცხადებებზე.

განცხადებებისა და საჩივრების დროულად განხილვას საბჭოთა მეურნეობებში ხელს უშლის ისიც, რომ რაიონმასკომის სოფლის მეურნეობის სამმართველო ზოგჯერ აგვიანებს მათთან შესული განცხადებებისა და საჩივრების დაწმულებისამებრ გადაგზავნას.

საბჭოთა მეურნეობებში მშრომელთა განცხადებებისა და საჩივრებისა და რიცხვისა და მათი რეგისტრაციის საქმე არადამაკმაყოფილებლადაა დაყენებული. ასეთი მდგომარეობა საგურამოს საბჭოთა მეურნეობაში, მცხეთის ხეზილ-სანერგე მეურნეობაში და სხვ.

საბჭოთა მეურნეობების უმრავლესობა არ იცავს საქმისწარმოების შესახებ ზემდგომი ორგანოების მიერ გათვალისწინებულ წესებს.

საგურამოს, ნატახტარის, ნიჩბისის, მუხრანის საბჭოთა მეურნეობებში და მცხეთის სახელმწიფო ხეხილ-სანერგე მეურნეობაში არ არის დაწესებული მთხოვნელთა მიღების დღეები და საათები. არ წარმოებს მთხოვნელთა აღ-რიცხვა.

სასოფლო საბჭოების აღმასკომები, რომელთა ტერიტორიაზე განლაგებულია საბჭოთა მეურნეობები, სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ მშრომელთა განცხადებების და საჩივრების განხილვის მდგომარეობას. ეს საკითხი (გარდა ნატახტარის სასოფლო საბჭოს აღმასკომისა) არც შარშან და არც მიმდინარე წელს არ გამხდარა მათი მსჯელობის სავანი.

მცხეთის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასკომი და მისი სოფლის მეურნეობის სამმართველო ჯერ კიდევ ვერ დებულობენ ყველა საჭირო ზომას განცხადებებისა და საჩივრების გამომწვევი მიზეზების გამოსავლენად და აღმოსაფეხვრელად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

1. დაევალოს მცხეთის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასკომის უზრუნველყოს საბჭოთა მეურნეობებში „მოქალაქეთა წინაღადებების განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის წესის შესახებ“ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1968 წლის 12 აპრილის ბრძანებულების განუხრელად შესრულება, რისთვისაც:

ა) სისტემატურად შეამოწმოს საბჭოთა მეურნეობებში მუშა-მოსამსახურეთა განცხადებების, საჩივრების განხილვისა და მთხოვნელთა მიღების ორგანიზაციის საკითხი, დასახოს კონკრეტული ღონისძიებანი გამოვლენილ ნაკლოვნებათა აღმოსაფეხვრელად. განცხადებებისა და საჩივრების შესწავლაში და მათ გამო მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების შემოწმების საქმეში ფართოდ ჩააბას ადგილობრივი საბჭოების დეპუტატები, სოფლის მეურნეობის მუდმივი კომისია და აქტივი;

ბ) აღმასკომის სხდომებზე პერიოდულად მოისმინოს საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელთა მოხსენებები მშრომელთა მიღების, საჩივრებისა და განცხადებების განხილვისა და გადაწყვეტის მდგომარეობის შესახებ; ამასთან მეტი ყურადღება მიაქციოს იმ მიზეზების გამოვლენასა და აღმოფხერას, რომლებიც განაპირობებენ მშრომელთა საჩივრებს;

გ) აამაღლოს საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელთა პასუხისმგებლობა განცხადებებსა და საჩივრებში დაყენებული საკითხების დროულად და სწორად გადაწყვეტისათვის; რეაგირების გარეშე არ დატოვოს მშრომელთა კანონიერი მთხოვნების არასწორად გადაწყვეტის არც ერთი შემთხვევა; სათანადო ზომები მიიღოს იმ პირთა მიმართ, რომლებიც აქიდანურებენ და აღლვევენ განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის დადგენილ ვადებს;

დ) სერიოზული ყურადღება დაუთმოს საბჭოთა მეურნეობებში მუშა-მოსამართისა სახურეთა წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების სწორი აღრიცხვისა და რეგისტრაციის საქმეს;

უზრუნველყოს მთხოვნელთა მიღების დღეებისა და საათების დაწესება იმ საბჭოთა მეურნეობებში, სადაც ეს დღემდე არ არის შემოლებული;

ე) მოსთხოვოს სასოფლო საბჭოების აღმასკომებს, რომ ისინი სისტემატურად ამოწმებდნენ მათ ტერიტორიაზე განლაგებულ წარმოება-დაწესებულებებში მშრომელთა განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობას.

2. დაევალოს საქართველოს სსრ საბჭოთა მეურნეობების სამინისტროს პერიოდულად შეისწავლოს და კოლეგიის სხდომების მსჯელობის საგნად გახადოს საკითხი საბჭოთა მეურნეობებში მუშა-მოსამასახურეთა წინადადებების, განცხადებების, საჩივრების განხილვისა და მთხოვნელთა მიღების შესახებ. დასახოს კონკრეტული ღონისძიებაზი ამ დადგენილებაში აღნიშნულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძ. ძორენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. კვაჩაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

საქართველოს სსრ მერვე მოწვევის უმაღლესი საგვოს მესამე საესის მიერ მიღებული კანონები და დადგენილებები

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგვოსი

100 მუშაობელთა დეპუტატების აღგილობრივი საგვოვანის საჭმიანობის შესახებ კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისა და სახოგადოებრივი ფესტივის განვითარებისათვის საგვოვანის კომუნისტური პარტიის X X I V პრილობის გადაწყვეტილებათა მიხედვით

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო, რომელმაც მოისმინა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ამ. შ. კიკნაძის მოხსენება მშრომელთა დეპუტატების აღგილობრივი საბჭოების საქმიანობის შესახებ კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებისათვის. აღნიშნავს, რომ რესპუბლიკის მშრომელები, ახორციელებენ რა საბჭოთა კუმუნისტური პარტიის X X I V ყრილობის გადაწყვეტილებებს, ახალ წარმატებებს აღწევენ ეკონომიკისა და კულტურის განვითარების, საბჭოთა ადამიანების მატერიალური კეთილდღეობის ამაღლების საქმეში; უფრო ფართო ახალებენ სოციალისტურ შეჯიბრებას საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის 50 წლისთავის შესახვედრად.

საქართველოს მშრომელებმა გადაწყვეტილებით შესასრულდეს მერვე ხუთწლედის დავალებაზი და ახალი ძალით გაშალეს ბრძოლა მეცხრე ხუთწლიანი გეგმის წარმატებით განხორციელებისათვის.

პარტიისა და მთავრობის მიერ უკანასკნელ წლებში მიღებულმა ონისძიებებმა, ახალმა კანონებმა მშრომელთა დეპუტატების სასოფლო, სადაბო, რაიონული და საქალაქო, ქალაქის რაიონული საბჭოების შესახებ, ადგილობრივი საბჭოების მატერიალურ-ფინანსური ბაზის განმტკიცებაშ უფრო აქტიური და მრავალმხრივი გახადა საბჭოების საქმიანობა. / სინი ქმედით გავლენას ახდენენ ექონომიკისა და კულტურის განვითარებაზე, სერიოზულ ყურადღებას უთმობენ მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვას, სოციალისტური კანონიერების განმტკიცებას, მშრომელთა მასების კულტურული ღონის ამაღლებას.

ჩესპუბლიკაში 5588 კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებაა და მათი ქსელი სისტემატურად ფართოვდება, მიმდინარე ხუთწლედში გაიხსნება 826 ახალი კლუბი, ბიბლიოთეკა და კულტურის სახლი.

მრავალი რაიონისა და ქალაქის კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებანი ნაყოფიერად მუშაობენ მშრომელთა კომინისტური სულისკვეთებით აღზრდისა და გაზრდილ კულტურულ მოთხოვნილებათა დაკვაყოფილებისათვის.

მშრომელთა იდეური და კულტურული აღზრდის დარღვეში დიდ და ნაყოფიერ მუშაობას ეწევან პრესა, რადიო, კინო, თეატრი, ტელევიზია.

კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებაშ დიდად შეუწყო ხელი საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცების საქმეს. დანაშაულთა რიცხვი ჩესპუბლიკაში 1971 წელს უფრო ნაკლები იყო 1970 წელთან შედარებით. მართლწესრიგის დარღვევის შემთხვევებმა იყლო იგრეოვე მიღდინარე წლის პირველ კვარტალში. შემცირდა ისეთ საშიშ დანაშაულთა რიცხვი, როგორიც არის მკელელობა, მკვლელობის მცდელობა, ძარცვა, ხულიგნობა და სხვ.

წინა წელთან შედარებით 1971 წელს შემცირდა არასრულწლოვანთა მიერ მართლწესრიგის დარღვევის შემთხვევები.

საბჭოები, აღმინისტრაციულ ორგანოებთან ერთად, დიდ ყურადღებას უთმდებნ მოსახლეობაში სამართლებრივი ცოდნის პროცეგნიდას. მარტი გასულ წელს წაკითხულია 12.539 ლექცია-მოხსენება; ხშირად ეწყობა იურიდიული კონსულტაციები, კითხვა-პასუხის საღომოები და სხვ.

კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცების საქმეში ფართოდ არიან ჩაბმული დეპუტატები, მუდმივი კომისიები, აქტივი, თითქმის ყველა იდგილობრივ საბჭოსთან შექმნალია განათლების, კულტურის, ახალგაზრდობის საქმეთა, სოციალისტური კანონიერებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის მუდმივი კომისიები, რომელთა რიცხვი 2.349 აღწევს. მათში გაერთიანებულია 13.989 დეპუტატი და 17.500 აქტივისტი.

ადგილობრივი საბჭოების სესიებზე, აღმასკომების სხდომებზე, მშრომელთა კრებებსა და სოფლის ყრილობებზე რეგულარულად განიხილავთ მშრომელთა აღზრდისა და მართლწესრიგის განმტკიცებასთან დაკავშირებულ საკითხებს, ახორციელებენ პრატიცულ ღონისძიებებს ამ საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

ამასთან ერთად ზოგიერთი ადგილობრივი საბჭო ჯერ კიდევ არ აქციებს თანადო ყურადღებას კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებასა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებას. ბევრ ქალაქსა და რაიონში კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მუშაობის დონე ვერ უპასუხებს მშრომელთა გაზრდილ მოთხოვნილებებს.

ცალკეულ დასახლებულ პუნქტებში იშვიათად ეწყობა ლექცია-მოხსენებები, არ წარმოებს მეცნიერულ-ათვისტური პროპაგანდა, ფორმალურად აჩებობენ თვითმოქმედი კოლექტივები.

რესპუბლიკის ყველა სოფელში არ არის ბიბლიოთეკა.

მასობრივ-ორგანიზაციულ მუშაობაში ბიბლიოთეკებს ნაკლებად ეხმარებიან დმანისის, ქახის, ლენტეხის, მარნეულის, ქარელისა და სხვა რაიონების ადგილობრივი საბჭოები.

საქალაქო, რაიონული და საღაძო საბჭოები საქმაო ყურადღებას არ აქციებენ მოსახლეობაში კულტურულ-მასობრივი მუშაობის გაშლის, საცხოვრებელი აფგილის მიხედვით ჯეროვნად არ ზრუნავენ დასვენების ორგანიზაციასა და სპორტული ღონისძიებების ჩატარებაზე მშრომელთათვის, განსაკუთრებით ახალგაზრდობისათვის.

კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის დაბალი დონე უარყოფით გავლენას ახდენს საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებაზე. ამიტომ შემთხვევითი როდია, რომ რესპუბლიკის ზოგიერთ ქალაქსა და რაიონში მატულობს დანაშაულთა შემთხვევები.

ზოგიერთი ადგილობრივი საბჭო, აღმინისტრაციულ ორგანოებთან ერთად, ყოველთვის სათანადოდ არ სწავლობს ჩადენილი დანაშაულის წარმომშობ მიუხებს და დროულად არ იღებს ზომებს მათ აღსაკვეთად. საჭირო ყურადღება არ ექცევა არასრულწლოვანთა მიერ დანაშაულის ჩადენის თავიდან აცილებას.

მშრომელთა დეპუტატების ბევრი საბჭო, ჯეროვნად არ აფასებს ლოთობის წინააღმდეგ გრძოლის მნიშვნელობას, ზოგ შემთხვევაში ურიგდება ალკოჰოლინი სასმელებით ვაჭრობის წესების დარღვევას.

საჭარმოების, კოლმეურნეობების, მშენებლობებისა და დაწესებულებათა ხელმძღვანელები და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები ყოველთვის არ ხდიან მსჯელობის საგნად ლოთობის, ხულიგნობისა და სხვა ანტისაზოგადოებრივი გამოვლინების ფაქტებს, რომლებსაც სჩაღიან მათი კოლექტივების წევრები.

გაუმჯობესებას საჭიროებს სახალხო რაზმებისა და ამხანაგური სასამართლოების მუშაობა.

ბევრ ორგანიზაციაში სათანადო ყურადღება არ ექცევა სახელმწიფო ქონების დაცვას. არაღამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული სარევიზიო მუშაობა. მოუწესრიგებელია აღრიცხვა, შექმნილი არ არის პირობები, რომლებიც გამორიცხავენ სოციალისტური საკუთრების დატაცების შემთხვევებს.

ერთგვარი შემცირების მიუხედავად რესპუბლიკაში კვლევ დიდია საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევების რიცხვი. ავტოავარიების რაოდენობის ზრდას ადგილი აქვს აბაშის, ზესტაფონის, ლანჩხუთის, მარნეულის, თელიგისა და სხვა რაიონებში.

ცალკეულ რაიონებსა და ქალაქებში არადამაკონფილებლად ჭარბით გამოიყენებოდებოდა ბრძოლა იმ პირთა წინააღმდეგ, რომელიც თავს არიდებენ საზოგადოებრივად სასახელმწიფო უროვნების და ეწვევის პარაზიტულ ცხოვრებას, მაშინ როცა სწორედ ასეთი პირები ხდებიან სამართლის დამტკიცების და დანაშაულის ჩამდენი.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ადგენს:

1. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებისა და მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო, სასოფლო და სადაბო საბჭოების შესახებ კანონების შესაბამისად, აღილობრივი საბჭოების უმთავრეს ამოცანად იქნას მიჩნეული მშრომელთა ფართო აქტივის ჩაბმა კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის საქმეში. ამასთან, კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობა წარიმართოს ისე, რომ იგი ყოველმხრივ უწყობდეს ხელს საბჭოთა ადამიანების აღზრდას კომუნისტური სულისკვეთებით და სოციალისტური კანონიერების განმტკიცებას.

2. დაევალოს საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს, მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონულ და საქალაქო საბჭოებს:

ა) გადაჭრით გააუმჯობესონ კულტურის სახლების, კლუბების, ბიბლიოთეკების, კულტურისა და დასვენების პარკების მუშაობა, მათ საქმიანობაში უფრო ფართოდ ჩააბან ინტელიგენცია, მოწინავე ახალგაზრდობა;

ბ) რეგულარულად მოაწყონ მოსახლეობისათვის საინტერესო თემებზე ლექციები და მოხსენებები, კითხვა-პასუხისა და თემატური საღამოები. იზრუნონ მხატვრული ოვითმოქმედი კოლეგიატურების მუშაობის დონის ამაღლებაზე;

გ) მეტი ყურადღება მიაქციონ კულტურის დაწესებულებათა მატერიალური ბაზის განვითარებას, დროულად შეაკეთონ და კეთილმოაწყონ კლუბების, ბიბლიოთეკების, კულტურის სახლების შენობები. უზრუნველყონ ისინი საჭირო ინვენტარით. მოწყობილობით და დაკომპლექტონ შესაფერისი კადრებით.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტს და მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონულ და საქალაქო საბჭოებს:

გააუმჯობესონ მოსახლეობის კინომომსახურება. მიაღწიონ იმას, რომ ყველა სოფელში სისტემატურად უჩვენებდნენ მხატვრულ და ღოკუმენტურ კინოსურათებს.

4. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა, საოლქო, რაიონულმა და საქალაქო საბჭოებმა:

გაძლიერონ მუშაობა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის შემდგომი აღმავლობისათვის, ფართოდ გაშალონ სპორტული მოედნების მშენებლობა საჭარ-მოებში, კოლეგიურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებში, საცხოვრებელ მასივებში მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობით. სისტემატურად ჩაატარონ სპორტული შეჯიბრებები, ლაშქრობები, ტურისტული სკოლები. მიიღონ ზომები, რათა ახალგაზრდობა მაქსიმალურად იყენებდეს სპორტულ ბაზებს.

5. საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონულმა და საქალაქო საბჭოებმა აღმინისტრაციულ ორგანიზაციებთან ერთად:

ა) დასახონ და განახორციელონ ღონისძიებები ყველა დასახლებულ პუნქტი სანიმუშო საზოგადოებრივი წესრიგის დასამყარებლად. სისტემატურად შეისწავლონ დამნაშავეობასთან ბრძოლის მდგომარეობა თვითეულ ქალაქში, რაიონში, დაბასა და სოფელში, განსაკუთრებით გამამახვილონ ყურადღება იმ მიზეზების შესწავლაზე, რომლებიც იწვევენ დანაშაულის წარმოშობას და მიღლონ ზომები დანაშაულის თავიდან აცილებისათვის;

ბ) უზრუნველყონ სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საკუთრებების დაცვა, გააძლიერონ ბრძოლა სპეცულაციის, მუქთახორინობის, მექრთამეობის, ლოთობის, ნარკომანიისა და სხვა ანტისაზოგადოებრივი გამოვლინების წინააღმდეგ;

გ) გააუმჯობესონ მოსახლეობაში სამართლებრივი ცოდნის პროცეგანდა, ხშირად მოაწყონ ლექციები და მოხსენებები სამართლის საკითხებზე, იურიდიული კონსულტაციები, კითხვა-პასუხის საღამოები, რისთვისაც ფართოდ გამოიაწენონ ბეჭდვითი სიტყვა, რაიონ, კინო, ტელევიზია;

დ) მიაღწიონ სახალხო რაზმებისა და ამხანაგური სასამართლოების აღმზრდელობითი როლის ამაღლებას, სისტემატურად დაეხმარონ მათ. განაზოგადონ და გააგრცელონ მათი მუშაობის დადებითი გამოცდილება;

ე) არასრულწლოვანთა შორის აღმზრდელობით მუშაობაში მეტად ჩააბან დეპუტატები, სახალხო განათლების მუშაკები, საზოგადოებრიობა. პერიოდულად მოისმინონ არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიების ანგარიში და საჭირო დახმარება გაუწიონ მათ ბაშვთა და მოზარდთა უზედამხედველობის და დამნაშავეობასთან ბრძოლის საქმეში.

6. დაევალოს საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების აღგილობრივ საბჭოებს:

7. ა) სესიებსა და აღმასკომის სხდომებზე, მოსახლეობის კრებებზე, სოფლის ყრილობებზე სისტემატურად განიხილონ კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესების და სოციალისტური კანონიერების განმტკიცების საკითხები. პრაქტიკაში დანერგონ საწარმოებში, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში საბჭოების გამსვლელი სესიების, აღმასკომებისა და მუდმივი კომისიების სხდომების ჩატარება აღნიშნულ საკითხებზე;

ბ) უფრო ოქტიურად ჩააბან საბჭოების მუდმივი კომისიები, დეპუტატები და აქტივი კულტურულ-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცების საქმეში. პერიოდულად მოაწყონ თათბირ-სემინარები და მოხსენებები, შეკრებები გამოცდილების გაზიარების მიზნით;

გ) გააძლიერონ მუშაობა იმ პირთა გამოსავლინებლად, რომლებიც გაურბიან საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომას და პარაზიტულ ცხოვრებას ეწევიან. უმოკლეს დროში უზრუნველყონ მათი წარმოებაში ჩაბმა, ხოლო იმათ მიმართ, ვანც თავს არიდებს საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომას, მიიღონ კანონით გათვალისწინებული ზომები.

7. დაევალოს საქართველოს სსრ სამინისტროებსა და უწყებებს უზრუნველყონ მათი დაქვემდებარების საწარმოებში მატერიალურ ფასეულობათა ზუსტი აღრიცხვა და სათანადო დაცვა, გააძლიერონ საკონტროლო-სარევიზიო მუშაობა, გაზიარდონ საწარმოთა დირექტორების პერსონალური პასუხისმგებლობა სახელმწიფო საკუთრების დაცვისა და მოვლა-პატრონობის საქმეში.

8. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების, უნივერსიტეტების კულტურული განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურის, სოფლის მეურნეობის სამინისტროებს, პროფესიული განათლების სახელმწიფო კომიტეტი ქმედითი ღონისძიებანი გაატარონ ახალგაზრდობის კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდისათვის, შეურიგებელი ბრძოლა გამოუცხადონ წარსულის ყველა მავნე გადმონაშთს, უყურადღებოდ არ დატოვონ მოსწავლისა და სტუდენტის მიერ საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის არც ერთი შემთხვევა, ახალგაზრდობასთან აღმზრდელობით მუშაობაში უფრო ფართოდ ჩააბან პროფესორ-მასწავლებლები, ჩვენი ქვეყნის მოწინავე ადამიანები.

9. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო ავალებს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა და ოუსტრიციის სამინისტროებს, სასამართლოსა და პროკურატურის ორგანიზებს გადაჭრით გაუმჯობესონ მუშაობა სოციალისტური კანონიერების განმტკიცების, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისათვის; ადგილობრივ საბჭოთა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან მჭიდრო კონტაქტით მიაღწიონ დანაშაულთა გახსნის მაქსიმალურ რაოდენობას, ამასთან მეტი ყურადღება მიაქციონ პროფესიალებრიცური მუშაობის გაუმჯობესებას.

* * *

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო რწმენას გამოოქვემდის, რომ მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოები, რომლებიც ჩამოული არიან საბჭოთა კავშირის შექმნის 50 წლისთვის აღსანიშნავ სოციალისტურ შეჯიბრებაში, პარტიული ორგანოების ხელმძღვანელობით, დარაზმავენ მასებს ახალი შრომითი მიღწევებისათვის და ყველაფერს გააკეთებენ, რათა ყველა ქალაქში, რაიონში, სოფელსა და დაბაში იყოს სანიმუშო საზოგადოებრივი წესრიგი და მაღალი კულტურა. ამით ისინი უზრუნველყოფებ ღებულობის პარტიის XIX ყრილობის ისტორიულ გადწყვეტილებათა განხორციელებას.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. მოლიმიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. პეტრაშვილი.

თბილისი, 1972 წლის 14 ივნისი.

ტანონი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის

101 ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ

ხალხის ჯანმრთელობის დაცვა საბჭოთა სახელმწიფოს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა.

სოციალისტური საზოგადოებრივი წყობილება უზრუნველყოფს ხალხის მატერიალურ კეთილდღეობასა და კულტურული ღონის განუწყვეტილ ამაღლებას, შრომის, ყოფაცხოვრებისა და დასვენების პირობების გაუმჯობესებას.

სსრ კავშირში, რომლის შემადგენლობაშიც სხვა მოკავშირე რესპუბლიკაში და თანასწოროუფლებიანობის საფუძველზე შედის საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა, ხორციელდება სოციალურ-ეკონომისტურ და სამედიცინო ღონისძიებათა ფართო სისტემა, რომელიც ხელს უწყობს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის გაუმჯობესებას; ყველა მოქალაქე უზრუნველყოფილია ხელმისაწვდომი, უფასო და კვალიფიციური სამედიცინო დამხმარებით, ფართოვდება გამაჯანსაღებელი და სანიტარიული ღონისძიებანი, ყოველმხრივ ვითარდება მასობრივი ფიზიკური კულტურა და სპორტი, სოციალისტური საზოგადოება განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს დედისა და ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვას.

საბჭოთა კავშირში ჯანმრთელობის დაცვის მნიშვნელოვანი საფუძველია მედიცინის მეცნიერება, რომელიც განუწყვეტლივ ვითარდება. მეცნიერული გამოკვლევები მედიცინის დარგში მიზნად ისახავს ადამიანის ჯანმრთელობისა და ხანგრძლივი ქტიური სიცოცხლისათვის ზრუნვას.

სსრ კავშირში ხალხის ჯანმრთელობის დაცვის სისტემაში, რომელიც სოციალიზმის ერთ-ერთი უდიდესი მონაბოვარია, უზრუნველყო ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება, ავადობის შემცირება, წინააღმდეგ გავრცელებული მთელი რიგი ინფექციური დაავადებების ლიკვიდაცია, საერთო და ბავშვთა სიკვდილიანობის მკვეთრი შემცირება, ადამიანთა სიცოცხლის ხანგრძლივობის მნიშვნელოვანი ზრდა.

ჯანმრთელობის დაცვის საბჭოთა კანონმდებლობა ქტიურად უნდა ემსახურებოდეს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის შემდგომ გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივ ურთიერთობათა ამ დარგში კანონიერების განმტკიცებას.

პ ა რ ი

ზოგადი დაგულებანი

მუხლი 1. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის ამოცანები

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობა აწესრიგებს საზოგადოებრივ ურთიერთობებს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის დარგში იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოს მოქალაქეთა ფიზიკური და სულიერი ძალების ჰარმონიული განვითარება, მათი ჯანმრთელობა, შრომისუნარიანობის მაღალი დონე და ხანგრძლივი ქტიური სიცოცხლე; ავადობის თავიდან აცილება და შემცირება; ინვალიდობისა და სიკვდილიანობის შემდგომი შემცირება; იმ ფაქტორებისა და პირობების აღვეთა რომლებიც მავნე გავლენას ახდენენ მოქალაქეთა ჯანმრთელობაზე.

მუხლი 2. სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობა

სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობა შედგება სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის

დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლებისა და სსრ კავშირის სხვა მთာ შესაბამისი საკანონმდებლო აქტებისაგან ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ, ამ კანონისა და საქართველოს სსრ სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ.

მუხლი 3. მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა ყველა სახელმწიფო ორგანოს, საზარეულოს, საზოგადოებრივი ორგანიზაციის მოვალეობაა. აღნიშნული ორგანოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების უფლებამოსილებას მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში განსაზღვრავს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

პროფესიული კავშირები, კოოპერაციული ორგანიზაციები, წითელი ჯგრის საზოგადოება და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები თავიანთი წესდებების (დებულებების) შესაბამისად, სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით მონაწილეობენ მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის უზრუნველყოფის საქმეში.

საქართველოს სსრ მოქალაქენი უნდა უფრთხილდებოდნენ როგორც თავიანთ, ისე საზოგადოების სხვა წევრთა ჯანმრთელობას.

მუხლი 4. მოქალაქეთა უზრუნველყოფა სამედიცინო დახმარებით

სსრ კავშირისა და მოქავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-4 მუხლის შესაბამისად სსრ კავშირის მოქალაქენი უზრუნველყოფილი არიან სახელმწიფო სამედიცინო დაწესებულებათა ყველასათვის ხელმისაწვდომი უფისო და კვალიფიციური სამედიცინო დახმარებით.

მუხლი 5. ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციის საფუძვლები საქართველოს სს რესპუბლიკაში უზრუნველყოფილია სოციალურ-ეკონომიკური და სამედიცინო სანიტარიული ღონისძიებების მთელი სისტემით და ხორციელდება:

1) ფართო გამაჯანსაღებელი და პროფილაქტიკური ღონისძიებებით და მოზარდი თაობის ჯანმრთელობის დაცვისათვის განსაკუთრებული ზრუნვით,

2) წარმოებისა და ყოფა-ცხოვრების სათანადო სანიტარიულ-ჰიგიენური პირობების შექმნით, საწარმოო ტრაგმატიზმის, პროფესიულ დაავადებათა მიზეზებისა და აგრძელების სხვა იმ ფაქტორების აღმოფხვრით, რომლებიც უარყოფათად მოქმედებენ ჯანმრთელობაზე;

3) გარემოს გაზანსაღების ღონისძიებათა განხორციელებით, წყალსატევების, ნიადაგისა და ატმოსფერული ჰაერის სანიტარიული დაცვის უზრუნველყოფით;

4) ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა და სამედიცინო მრეწველობის საწარმოთა ქსელის გეგმიანი განვითარებით;

5) ყველა სახის სამედიცინო დახმარებაზე მოსახლეობის მოთხოვნილების უფასოდ დაკმაყოფილების, სამედიცინო დახმარების ხარისხისა და კულტურის ამაღლების, დისპასნერული დაცვილების თანდათანობითი გაფართოების, სპეციალიზებული სამედიცინო დახმარების განვითარების გზით;

6) სტაციონარული მკურნალობის დროს სამკურნალო და დიაგნოსტიკურ საშუალებათა უფასოდ გაცემის, სხვა სახის სამედიცინო დახმარების დროს სამკურნალო საშუალებათა უფასოდ ან შეღავათიან პირობებში მიცემის თანდათანობით გაფართოების გზით.

7) სანატორიუმების, პროფილაქტორიუმების, დასასვენებელი სახლების, პანსიონატების, ტურისტული ბაზებისა და მშრომელთა სხვა სამკურნალო დასასვენებელი დაწესებულებების ქსელის გაფართოებით;

8) მოქალაქეთა ფიზიკური და ჰიგიენური აღზრდის, მასობრივი ფიზიკური აულტურისა და სპორტის განვითარებით;

9) მეცნიერების განვითარებით, მეცნიერული კვლევის გეგმიანი განხორციელებით, ჯანმრთელობის დაცვის დარგში მეცნიერული კადრებისა და მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებით;

10) ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა საქმიანობაში მეცნიერების, ტექნიკისა და სამედიცინო პრაქტიკის მიღწევათა გამოყენებით, ამ დაწესებულებათა აღჭურვით უახლესი აპარატურით;

11) მოსახლეობის კვების მეცნიერულ-ჰიგიენური საფუძვლების განვითარებით:

12) მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის საქმეში საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მშრომელთა კოლექტივების ფართო მონაწილეობით.

მუხლი 6. სსრ კავშირის კომპეტენცია ჯანმრთელობის დაცვის დარგში

სსრ კავშირისა და მოქაგშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-6 მუხლის შესაბამისად, ჯანმრთელობის დაცვის დარგში სსრ კავშირის კომპეტენციას მისი სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოებისა და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების სახით, განეკუთვნება;

1) ჯანმრთელობის დაცვის განვითარებისა და გამაჯანსაღებელ ღონისძიებათა განხორციელების საერთო-საკავშირო გეგმების დადგენა;

2) მეცნიერული კვლევის განვითარების, სამედიცინო დანიშნულების ახალი პრეპარატებისა და მოწყობილობის შემუშავების, ამ კვლევისა და სამუშაოთა კოორდინაციის, სამედიცინო პრაქტიკაში მეცნიერების მიღწევების, დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის ახალი მეთოდების დანერგვის საერთო-საკავშირო გეგმების დადგენა;

3. სამედიცინო და ფარმაცევტული განათლების განვითარების, უმაღლესი სამედიცინო და ფარმაცევტული სასწავლებლების კურსდამთავრებული სპეციალისტების განმარტივების, მეცნიერული კადრების მომზადებისა და მედიცინისა

და ფარმაცევტიკის მუშაქთა დახელოვნების საერთო-საკავშირო გეგმებში გენა; სამედიცინო და საფარმაცევტო წოლებების დაწესება, მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაქთა მომზადების ვადების დადგენა:

4) მოკავშირე რესპუბლიკებსა, სსრ კავშირის სამინისტროებსა და უწევებებს შორის სამედიცინო მრეწველობის პროცესების წარმოებისა და განაწილების, მედიკამენტების, სამედიცინო ტექნიკის საგნებისა და სამედიცინო დანიშნულების სხვა ნაწარმის ექსპორტისა და იმპორტის საერთო საკავშირო გეგმების დადგენა;

5) სამედიცინო მრეწველობის დარგში ერთიანი ტექნიკური პოლიტიკის უზრუნველყოფა, ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა დაპროექტებისათვის ერთიან სამედიცინო-ტექნოლოგიურ მოთხოვნათა დადგენა, სამედიცინო დანიშნულების პროცესებისა და ამ პროცესების ფასების დამტკიცება; სსრ კავშირში წარმოებული და საზღვარგარეთიდან შემოტანილი სამედიცინო დანიშნულების პროცესების ხარისხის კონტროლის ორგანიზაცია; ნარკოტიკულ ნივთიერებათა წარმოების მოცულობის განსაზღვრა და მათი ბრუნვისა და მოხმარების კონტროლის ორგანიზაცია;

6) სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების ხელმძღვანელობა; საკავშირო დაქვემდებარების სამედიცინო მრეწველობის საწარმოების, ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაციებისა და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების, უმაღლესი სამედიცინო და ფარმაცევტული სასწავლებლების, ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტების მართვა;

7) საერთო საკავშირო სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდემიის საწინააღმდეგო წესებისა და ნორმების დამტკიცება; სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის განხორციელების წესის დადგენა, საკარანტინო დავადებების შემოტანისაგან სსრ კავშირის ტერიტორიის სანიტარიული დაცვის ორგანიზების, აგრეთვე სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური კეთილდღეობისა და რადიაციული უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საერთო-საკავშირო ლონის-ძიებების განხორციელება;

8) მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების, ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა მოწყობილობით, ინვენტარითა და ტრანსპორტით ოღონდობის ნორმატივების, მედიკამენტების ხარჯების ნორმების დამტკიცება; სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა დაწესებულებებში მყოფ პირთა კვების ნორმების დამტკიცება;

9) ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა ერთიანი ნომენკლატურისა და ამ დაწესებულებათა შესახებ ტიპობრივ დებულებათა დამტკიცება; ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა სამედიცინო, ფარმაცევტული, სინიცინრო-ტექნიკური, პედაგოგიური და სხვა პერსონალის საშტატო ნორმატივების განსაზღვრის წესის დადგენა;

10) იმ ძირითად დებულებათა დადგენა, რომლებიც განსაზღვრავენ შრომისუნარიანობის, სასამართლო-სამედიცინო და სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის ორგანიზაციისა და წარმოების წესს;

11) განმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებებში ერთიანი სტატისტიკური აღრიცხვისა და ანგარიშების სისტემის დაწესება;

12. განმრთელობის დაცვის იმ სხვა საკითხთა გადაწყვეტა, რომლებიც სსრ კავშირის კონსტიტუციისა და სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების განმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად განეკუთვნება სსრ კავშირის გამგებლობას.

მუხლი 7. საქართველოს სსრ კომპეტენცია განმრთელობის დაცვის დარღვი

განმრთელობის დაცვის დარღვი საქართველოს სსრ კომპეტენციას, მისი სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოებისა და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების სახით, განეკუთვნება:

1) განმრთელობის დაცვის განვითარებისა და გამაჯანსაღებელ ღონისძიებათა განხორციელების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

2) საქართველოს სსრ განმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების ხელმძღვანელობა; განმრთელობის დაცვის რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა, ორგანიზაციათა, სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებათა, უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სამედიცინო და ფარმაცევტულ სასწავლებლთა, ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის მართვა;

3) განმრთელობის დაცვის დარღვი საკანონმდებლო აქტების მიღება;

4) სამეცნიერო კვლევის განვითარების, სამედიცინო პრაქტიკაში მეცნიერების მიღწევების, დაგნოსტიკის, მუჟრნალობისა და პროფილაქტიკის ახალი მეთოდების დაწერების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

5) სამედიცინო და ფარმაცევტული განათლების განვითარების, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სამედიცინო ოუ ფარმაცევტული სასწავლებლების კურსდამთავრებულ სპეციალისტთა განაწილების, მეცნიერული კადრების მომზადების და მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა დახელოვნების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

6) სამედიცინო პრეპარატებისა და მოწყობილობათა წარმოების რესპუბლიკური გეგმების დადგენა, კონტროლის გაწევა საქართველოს სსრ განმრთელობის დაცვის სამინისტროს საავთიაქო დაწესებულებებისა და საწარმოების მიერ დამზადებულ სამჟურნალო საშუალებათა ხარისხზე; კონტროლი ნარკოტიკულ ნივთიერებათა ბრუნვისა და მოხმარებაზე;

7) სამედიცინო პრეპარატებით, მოწყობილობებითა და ავადმყოფთა მოვლისათვის საჭირო საგნებით ვაჭრობის საქონელბრუნვის რესპუბლიკური გეგმების დადგენა;

8) საქართველოს დაავადებათა შემოტანისაგან ტერიტორიის სანიტარიული დაცვის ღონისძიებათა, აგრეთვე სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური კეთილდღეობისა და რაღაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება;

9) განმრთელობის დაცვის დაწესებულებებისა და ორგანოების მუშაკებისათვის საქართველოს სსრ საპატიო წოდებების დაწესება და მინჭება.

10. ჯანმრთელობის დაცვის იმ სხვა საკითხების გადაწყვეტა, რომელიც სსრ კავშირის კონსტიტუციის, საქართველოს სსრ კონსტიტუციის და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების შესაბამისად განეკუთვნება საქართველოს სსრ გამგებლობას.

მუხლი 8. ჯანმრთელობის დაცვის ხელმძღვანელობა საქართველოს სს რესპუბლიკაში

ჯანმრთელობის დაცვას სსრ კავშირის კონსტიტუციის, საქართველოს სსრ კონსტიტუციის, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ კონსტიტუციების და სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-8 მუხლის შესაბამისად ხელმძღვნელობენ სსრ კავშირის, საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოები და სახელმწიფო მმართველობის ორგანოები, აგრეთვე მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოები და მათი აღმასრულებელი კომიტეტები.

სსრ კავშირის და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-8 მუხლის შესაბამისად:

სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, ჯანმრთელობის დაცვას საქართველოს სს რესპუბლიკაში, როგორც წესი, ხელმძღვანელობს საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მეშვეობით და მართავს იმ დაწესებულებებს, საწარმოებსა და ორგანიზაციებს, რომლებიც უშუალოდ მას ექვემდებარებიან;

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო ჯანმრთელობის დაცვას ხელმძღვანელობს აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებისა და მშრომელთა დეპუტატების შესაბამისი ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების მეშვეობით და მართავს იმ დაწესებულებებს, საწარმოებსა და ორგანიზაციებს, რომლებიც უშუალოდ მას ექვემდებარებიან;

სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს, საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებსა და მათ ორგანოებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა ჯანმრთელობის დაცვის, მედიცინის მეცნიერების არსებული მდგრმარეობისა და შემდგომი განვითარების, მოსახლეობისათვის გაწეული სამედიცინო დახმარების ხარისხისათვის;

მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოები და მათი აღმასრულებელი კომიტეტები ხელმძღვანელობენ მათდამი დაქვემდებარებულ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებსა და დაწესებულებებს, ზომებს იღებენ ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა ქსელის განვითარების, მათი სწორად განლაგებისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბზზის განმტკიცებისათვის, მოსახლეობის სამედიცინო დახმარების ორგანიზაციისათვის; კოორდინაციასა და კონტროლს უწევენ ყველა საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის საქმიანობას იმ ღონისძიებათა შემუშავებისა და გატარებისათვის, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოსახ-

ლეობის ჭანმრთელობის დაცვის, სანიტარიულ კეთილდღეობას, მშრომელთა დასვენების ორგანიზაციას, ფიზიკური კულტურის განვითარებას, გარემოს დაცვასა და გაჯანსაღებას, აგრძელების კონტროლს უწევენ, თუ როგორ სრულდება ჭანმრთელობა მოსახლეობის ჭანმრთელობის დაცვის შესახებ.

მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო, სადაბო, სასოფლო საბჭოებისა და მათი აღმასრულებელი კომიტეტების კომიტეტის კანონებით მშრომელთა დეპუტატების შესაბამისი საბჭოების შესახებ.

მუხლი 9. ჭანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა უწყებრივი დაქვემდებარება

საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე ჭანმრთელობის დაცვის დაწესებულებები იმყოფება სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ ჭანმრთელობის დაცვის სამინისტროების, აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ ჭანმრთელობის დაცვის სამინისტროების, მშრომელთა დეპუტატების შესაბამისი აღგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების ჭანმრთელობის დაცვის ორგანოების გამგებლობაში.

სხვა სამინისტროებს, უწყებებს და ორგანიზაციებს ჭანმრთელობის დაცვის დაწესებულებანი საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე შეიძლება ექნეთ თავიანთ გამგებლობაში მხოლოდ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ნებართვით. აღნიშნული სამინისტროები, უწყებები და ორგანიზაციები მოვალენი არიან მართონ ისინი სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ ჭანმრთელობის დაცვის კანონ-მდებლობის შესაბამისად.

სსრ კავშირის ჭანმრთელობის დაცვის სამინისტრო კოორდინაციასა და კონტროლს უწევს სამურნალო-პროფილაქტიკური დამარების, მოსახლეობის სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური მომსახურების, საქარანტინო და სხვა ინფექციურ დავალებათა შემოტანისა და გავრცელებისაგან სსრ კავშირის ტერიტორიის დაცვის სფეროში ჭანმრთელობის დაცვის იმ დაწესებულებათა მუშაობას, რომლებიც არ შედის მის სისტემაში.

მუხლი 10. ჭანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა, საბავშვო დაწესებულებათა და სპორტულ ნაგებობათა ქსელის განვითარება

ჭანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა განლაგება და მათი ქსელის განვითარება უნდა ხორციელდებოდეს მოსახლეობის სამედიცინო დამარების დადგენილი ნორმატივების საფუძველზე და საქართველოს სსრ რაიონების ეკონომიკურ, გეოგრაფიულ და სხვა თავისებურებათა გათვალისწინებით.

დასახლებული პუნქტების, საცხოვრებელი მასივების, საწარმოებისა და სხვა ობიექტების დაპროექტებისა და მშენებლობის დროს გათვალისწინებულ უნდა იქნას ჭანმრთელობის დაცვის აუცილებელი დაწესებულებების, ბავშვთა, სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებების, სკოლების, სპორტულ შენობათა და ნაგებობათა მშენებლობა.

მუსლინ 11. განმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა საქმიანობის ორგანიზაციის წესი

სსრ კაშშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-11 მუხლის შესაბამისად სამკურნალო-პროფალაქტიკური, სანიტარიულ-პროფილაქტიკური და სააფთიაქო დაწესებულებების საქმიანობის ორგანიზაციის წესის ძირითად დებულებებს აღვენს სსრ კაშშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო. საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სისტემაში შემავალი სამკურნალო-პროფილაქტიკური, სანიტარიულ-პროფილაქტიკური და სააფთიაქო დაწესებულებების საქმიანობის ორგანიზაციის წესს ამ ძირითად დებულებათა შესაბამისად აღვენს საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

მუხლი 12. საზოგადოებრიობის მონაწილეობა ჭანმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების მუშაობაში

ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების მუშაობა, რომელიც მიმართულია მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის გაუმჯობესებისაკენ, ხორციელდება საზოგადოებრიობის ფართო მონაწილეობით.

საკურნალო პროფილაქტიკურ, სანიტარიულ-პროფილაქტიკურ, სააფთიაქო და განმრთელობის დაცვის სხვა დაწესებულებებთან იქმნება საზოგადოებრივა საბჭოები.

૧૫૭૦ II

საგადიცენო და ფარმაცევტული საჭიროება

მუხლი 13. სამედიცინო და ფარმაციოტული საჭმიანობა

სამედიცინო და ფარმაცევტული საქმიანობა ნებაღართულია იმ პირებისათვის, რომლებსაც სპეციალური მომზადება და წოდება მიღებული აქვთ სსრ კავშირის შესაბამის უძალეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლობრივში.

სსრ კავშირში მუდმივად მცხოვრებ უცხოელ მოქალაქებსა და მოქალაქეობის ორგანებ პირთ, რომელთაც სპეციალური მომზადება და წოდება მიღებული აქვთ სსრ კავშირის შესაბამის უმაღლეს და საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში, შეუძლიათ საქართველოს სს რესპუბლიკაში ეწეოდნენ სამედიცინო და ფარმაცევტულ საქმიანობას მიღებული სპეციალობისა და წოდების შესაბამისად.

იმ პირთ, რომლებმაც სამედიცინო ან საფარმაცევტო მომზადება და წოდება მიიღეს უცხოეთის სახელმწიფოთა შესაბამის სასწავლებლებში, ნება ეძლევათ ეწეოდნენ საქართველოს ს რესპუბლიკაში სამედიცინო ან ფარმაცევტულ საქმიანობას სსრ კავშირის კანონმდებლობით დადგინდობა უსით.

სამედიცინო და ფარმაცევტული საქმიანობა ეკრძალება იმ პირთ, რომელ-
ბიც დადგენილი წესით აზ არიან დაშვებული ასეთი საქმიანობისათვის.

მუხლი 14. პასუხისმგებლობა უკანონო ექიმობისათვის

ექიმობა. თუ ის პროფესიად გაიხადა პირმა, რომელსაც არა აქვთ სათანადო სამედიცინო განათლება, იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 250-ე მუხლით.

მუხლი 15. ექიმის ფიცი

სსრ კავშირის და მოქაბშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-13 მუხლის შესაბამისად სსრ კავშირის მოქალაქენი, რომლებმაც დაამთავრეს სსრ კავშირის უმაღლესი სამედიცინო სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ გენერალუ დოკომენტის მიზანით და მიიღეს ექიმის წოდება, დებენ საბჭოთა კავშირის ექიმის ზიტს.

ဇာဂုဏ် တိရှိသူများ အနေဖြင့် ပေါ်လေ့ရှိခဲ့သူများ အနေဖြင့် ပေါ်လေ့ရှိခဲ့သူများ

მუხლი 16. მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა პროფესიული მოვალეობანი და უფლებანი

მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაქთა ძირითად პროფესიულ მოვალეობებსა და უფლებებს აღგენს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა და ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებების სხვა მუშაკთა პროფესიულ მოვალეობებს და უფლებებს, ცალკეულ სპეციალობათა მიხედვით, განსაზღვრავს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

ექიმებისა და მედიცინის სხვა მუშაკების პროფესიულ უფლებებს, პატივსა და ლიტერატურულ განვითარების სამსახურის მიერ განვითარება.

ମୁଖ୍ୟ ୧୭. ମେଡିକ୍‌ପାର୍କିନ୍ସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ତାରମାତ୍ରେ କୌଣସି ମୁଖ୍ୟମାତ୍ରା ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପରିବହନ କରାଯାଇଛି

ჭანმრთელობის დაცვის ორგანოებს ევალებათ შეიმუშაონ და გაატარონ ღონისძიებანი მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა სპეციალიზაციის, მათი პროფესიული ცოდნის სრულყოფისათვის. რაც ხორციელდება დახელოვნების ინსტრუქტებსა და ჭანმრთელობის დაცვის სხვა შესაბამის დაწესებულებებში მათი პერიოდულად გადამზადების გზით.

განმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების ხელმძღვანელები მოვალენი არიან მედიცინისა და ფარმაცეტიკის მუშაյებს შეუქმნან საჭირო პირობები იმისათვის, რომ მათ შეძლონ სისტემატური მუშაობა კვალიფიკაციის ასამაღლებლად.

სსრ კავშირისა და მოქავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების მე-15 მუხლის შესაბამისად მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა ატესტაციის წესს აღვენს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო მედიცინის მუშაკთა პროფესიული კავშირის ცენტრალურ კომიტეტთან ერთად.

მუხლი 18. მოვალეობა საექიმო საიდუმლოების დაცვისა

ექიმებსა და მედიცინის სხვა მუშაკებს უფლება არა აქვთ გაახმაურონ ცონბები ავადმყოფის სენის, ინტიმური და ოჯახური ცხოვრების შესახებ, რაც მათ გაიგეს პროფესიული მოვალეობის შესრულების ღრუს.

იმ შემთხვევაში, როცა ამას მოითხოვს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ინტერესები. ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებათა ხელმძღვანელები ვალდებული არიან ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებს მიაწოდონ ცნობები მოქალაქეთა სენის შესახებ, ხოლო საგამომჩიებლო და სასამართლო ორგანიზებს ცნობებს მიაწვდიან მათი მოთხოვნით.

მუხლი 19. მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაქთა შესავათები

მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაქთა შეღავათებს აღგენს სსრ კავშირი-
სა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

სოფლად და მუშათა დასახლებებში მცხოვრებ და მომუშავე ექიმებს, პრო-
გიზორებს, საშუალო სამედიცინო და ფარმაცევტულ პერსონალს, აგრეთვე მათ-
თან მცხოვრებ ოჯახის წევრებს, საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგე-
ნილი წესით, უფასოდ ეძლევათ საცხოვრებელი ბინები გათბობით და განათე-
ბით.

მუხლი 20. მედიცინის ფარმაცევტიკისა და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა მუშაობის წახალისება

მედიცინის, ფარმაცევტიკისა და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა მუშაკებს, რომლებმაც თავი გამოიჩინეს თავიანთ პროფესიულ მოვალეობათა შესრულებისას, წაახალისებს სახელმწიფო სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დაგენილი წესით.

მუხლი 21. შედეგითინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკთა პასუხისმგებლობა პრო- ფესიულ მოვალეობათა დარღვევისათვის

მედიცინისა და ფარმაცევტიკის მუშაკებს, რომლებიც დაარღვევენ პროფე-
სიულ მოვალეობებს, ეკისრებათ კანონმდებლობით დაგენილი დისკიპლინური
პასუხისმგებლობა, თუ ეს დარღვევა კანონით არ იწვევს სისხლისამართლებრივ
პასუხისმგებლობას.

১৫৯০ III

ବାଚାରତଙ୍କେଣ୍ଟିଲ୍ ବାର ମନ୍ଦିରକୁଣ୍ଡଳେ ବାରିକିରିବାରି ପାଇଁ ଏହାରିବାରି କାହାରିବାରି କାହାରିବାରି

მუხლი 22. მოსახლეობის სანიტარიულ-გეიდემიური კონილობობა

საქართველოს სსრ მოსახლეობის სანიტარიულ-ეპიდემიურ კეთილდღეობას უზრუნველყოფს სანიტარიულ-ჰიგიენურ და სანიტარიულ-ეპიდემისაწინააღმდეგო კომპლექსურ ღონისძიებათა განხორციელება და სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის სისტემა.

სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდემიისაშინააღმდეგო ღონისძიებათა განხორციელება გარემოს გაჭუჭყიანების ლიკვიდაციისა და თავიდან აცილებისათვის, მოსახლეობის შრომის, ყოფაცხოვრებისა და დასვენების პირობების გაფანსალებისა და დაავადებათა თავიდან აცილებისათვის ყველა სახელმწიფო ორგანოს, საწარმოს, კოლმეურნეობის, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის, პროფესიული კავშირებისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მოვალეობაა.

სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდემიისაშინააღმდეგო წესებისა და ნორმების დარღვევა იწვევს დისციპლინურ, აღმინისტრაციულ ან სისხლისამართლებრივ პასუხისმგებლობას სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 23. სახელმწიფო სანიტარიული ზედამხედველობის ორგანოები

სახელმწიფო ორგანოების, აგრეთვე ყველა საწარმოს, კოლმეურნეობის, დაწესებულების, ორგანიზაციის, თანამდებობის პირისა და მოქალაქის მიერ სანიტარიულ-ეპიდემიისაშინააღმდეგო ღონისძიებათა გატარების, სანიტარიულ-ჰიგიენური და სანიტარიულ-ეპიდემიისაშინააღმდეგო წესებისა და ნორმების დაცვის სახელმწიფო სანიტარიულ ზედამხედველობას ახორციელებენ სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანოები და დაწესებულებები.

მუხლი 24. სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანოებისა და დაწესებულებების უფლებამოსილება

სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის იმ ორგანოებისა და დაწესებულებების უფლებამოსილება, რომლებიც ახორციელებენ სახელმწიფო სანიტარიულ ზედამხედველობას, განისაზღვრება სსრ კავშირის კანონმდებლობით.

მუხლი 25. ატმოსფერული ჰაერის, წყალსატევების, მიწისქვეშა წყლისა და ნიადაგის გაჭუჭყიანების თავიდან აცილების ღონისძიებათა უზრუნველყოფა

საწარმოთა და ღაწესებულებათა, საპროექტო, სამშენებლო და სხვა ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები, კოლმეურნეობათა გამგეობები ვალდებული არიან საწარმოთა და კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო ობიექტთა დაპროექტების, მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და ექსპლოატაციის დროს გათვალისწინონ და განახორციელონ ღონისძიებანი ატმოსფერული ჰაერის, წყალსატევების, მიწისქვეშა წყლისა და ნიადაგის გაჭუჭყიანების თავიდან ასაცილებლად, ხოლო ამ მოვალეობის შეუსრულებლობისათვის პასუხს აგებენ სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 26. იმ მოქმედი ობიექტების ექსპლოატაციის აკრძალვა ან დროებით შეჩერება, რომელთა ნაგავს, გამონაყოფსა და ნარჩენებს შეუძლიათ ზიანი მიაყენონ ადამიანთა ჯანმრთელობას.

აკრძალულია ისეთი ახალი და რეკონსტრუირებული საწარმოების, სამქონეოების, უბნების, დანადგარებისა და სხვა ობიექტების ამუშავება, რომლებიც არ უზრუნველყოფენ მავნე ნაგვის. გამონაყოფისა და ნარჩენების ეფექტიან გაწმენდას, გაუვნებლობასა და დაცერას.

სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანოებს უფლება აქვთ აკრძალონ ან დროებით შეაჩერონ მოქმედი ობიექტების ექსპლოატაცია, რომელთა ნაგავს, გამონაყოფსა და ნარჩენებს შეუძლიათ ზიანი მიაყენონ ადამიანთა ჯანმრთელობას.

მუხლი 27. სანიტარიული მოთხოვნები სამეცნიერო-სასმელი წყალმომარებების მიმართ

სამეცნიერო-სასმელი მოხმარებისათვის გამოსაყენებელი წყლის ხარისხი უნდა შეესაბამებოდეს იმ სახელმწიფო სტანდარტის მოთხოვნებს, რომლებიც დადგენილი წესით მტკიცდება სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს წარდგინებით.

სამეცნიერო-სასმელი დანიშნულების წყალსადენებისა და მათი წყაროებისათვის წესდება სპეციალური რეკიმის სანიტარიული დაცვის ზომები, რომელიც უზრუნველყოფს წყლის სათანადო ხარისხს.

წყალსადენებისა და მათი წყაროების სანიტარიული დაცვის ზონების განსაზღვრის წესს აღვენს სსრ კავშირის კანონმდებლობა, ხოლო მათ ზონების სანიტარიულ რეკიმის — სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

მუხლი 28. სანიტარიული ზედამხედველობა რადიაქტიული, შეამიანი და ძლიერმოქმედი ნივთიერებების წარმოებაზე, გამოყენებაზე, შენახვაზე, ტრანსპორტირება და დამარხვა ხორციელდება სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანოებისა და დაწესებულებების ზედამხედველობით.

მუხლი 29. დასახლებული პუნქტების დაგეგმარებისა და განაშენიანების სანიტარიული მოთხოვნები

დასახლებული პუნქტების დაგეგმარება და განაშენიანება უნდა ითვალისწინებდეს მოსახლეობის უხოვერებისა და ჯანმრთელობის კულაზე ხელშემწყობი პირობების შექმნას.

საცხოვრებელი მასივები, სამრეწველო საწარმოები და სხვა ობიექტები ისე უნდა განლაგდეს, რომ გამორიცხული იყოს მავნე ფაქტორების ცუდი გავ-

ლენა მოსახლეობის ჯან
ცხოვრებო პირობებზე.

ქალაქებისა და ქალაქის ტიპის დაბების დაპროექტებისა და შშენებლობის ღრუს გათვალისწინებულ უნდა იქნეს წყალმომარაგება, კანალიზაცია, ქუჩის საფარის მოწყობა, გამწვანება, განათება, სანიტარიული დასუფთავების უზრუნველყოფა და კეთილმოწყობის სხვა სახეები.

შენებლობისათვის მიწის ნაკვეთების გამოყოფისას, დატროეტების ნორ-
მების, დასახლებული პუნქტების დაგეგმვარებისა და განაშენიანების პროექტე-
ბის დატრიცებისას, აგრეთვე საცხოვრებელი სახლების, კულტურულ-ხაყოფა-
ცხოვრებო დანიშნულების შენობების, სამრეწველო და სხვა საწარმოებისა და
ნაგებობების საექსპლოატაციოდ გადაცემის დროს აუცილებელია სანიტარიულ-
ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანოების სავალდებულო დასკვნა.

სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიური სამსახურის ორგანობთან საჭარბოთა,
შენობათა და ნაგებობათა მშენებლობისა და რეკონსტრუქციის პროექტების
შეთანხმების წესს განსაზღვრავს სსრ კავშირის კანონმდებლობა.

მოხდი 30. სანიტარიული მოთხოვნები, საცხოვრებელ სადგომებში შესახ-
ლებისას

საცხოვრებელ საღომებში შესახლების სანიტარიულ მოთხოვნებს აწესებს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

არ შეიძლება ისეთ საღომში შესახლება, რომელიც არ შეესაბამება სანიტარიულ მოთხოვნებას.

მუხლი 31. დამატებითი საცხოვრებელი ფართობის მიცემა იმ პირებისათ-
ვის, რომლებსაც აქვთ მძიმე ფორმის ზოგიერთი ქრონიკული
დავალება

იმ პირებს, რომლებსაც აქვთ მძიმე ფორმის ზოგიერთი ქრონიკული დავა-
დება, ეძღვათ დამატებითი საცხოვრებელი ფართობი იმ შემთხვევებში და იმ
წესით, რომლებიც დადგენილია სსრ კავშირის და საქართველოს სსრ კანონმდე-
ბლობით.

მუხლი 32. საწარმოო სადგომებისა და სამუშაო ადგილების მოვლის სანიტარიული წესების დაცვა

საწარმოთა, კოლეგურნეობათა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელ-
მძღვანელები ვალდებული არიან უზრუნველყონ საწარმოო სადგომებისა და
სამუშაო ადგილების მოვლა სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმებისა და წესების
შესაბამისად.

საჭარმოები, კოლმეურნეობები, ღაწესებულებები და ორგანიზაციები უნდა უზრუნველყოფდნენ საჭირო პირობებს მუშაკთა სანიტარიულ-საყოფაცხოვრებო საჭიროებათა დასაქმაყოფილებლად.

მუხლი 33. საცხოვრებელი და სხვა შენობებისა და ტერიტორიების მაკანის სანიტარიული წესების დაცვა

საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობებისა და იმ ტერიტორიების მოვლის სანიტარიული წესების დაცვას, სადაც ეს შენობებია განლაგებული, ახორციელებენ საწარმოები, კომუნიკაციები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები, მოქალაქეები, რომელთაც ეკუთვნით ისინი, განაგებენ მათ ან სარგებლობენ ამ შენობებით.

საცხოვრებელ და საზოგადოებრივ შენობათა მოვლა-პატრონობის სანიტარიული წესების დაცვისა და დასახლებული პუნქტების სათანადო სანიტარიული მდგომარეობის უზრუნველყოფის საერთო ღონისძიებათა განხორციელება ევალებათ მშრომელთა დეპუტატების აღვილობრივი საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს.

მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონულ და საქალაქო (რესპუბლიკური დაქვემდებარების ქალაქებში) საბჭოებს შეუძლიათ გაითვალისწინონ მოქალაქეთა და თანამდებობის პირთა აღმინისტრაციული პასუხისმგებლობა დასახლებული პუნქტების სანიტარიული მოვლის თაობაზე მათ მიერ დადგენილი წესების დარღვევისათვის.

მუხლი 34. სპეციალური ტანსაცმლით და ინდივიდუალური დაცვის სხვა საშუალებებით უზრუნველყოფა

იმ სამუშაოებზე, სადაც შრომის მავნე პირობებია, აგრეთვე იმ სამუშაოებზე, რომლებიც წარმოებს განსაკუთრებულ ტემპერატურულ პირობებში ან იწვევს მომუშავეთა დასვრას, საწარმოებისა და დაწესებულებების აღმინისტრაცია ვალდებულია მუშებსა და მოსამსახურებს დაღვენილი ნორმებით, უფასოდ მისცენ სპეციალური ტანსაცმელი, სპეციალური ფეხსაცმელი და ინდივიდუალური დაცვის სხვა საშუალებანი.

მუხლი 35. ქანმრთელობის დაცვის ორგანოებთან სტანდარტებისა და ტექნიკური პირობების შეთანხმების სავალდებულოობა

ახალ სახობათა ნედლეულის, კვების პროცესურების, სამრეწველო ნაწარმის, ახალი სამშენებლო მასალების, ტარისა და შესაფუთი მასალების, პოლიმერული და სინთეზური მასალების და მათი ნაწარმის სტანდარტებისა და ტექნიკური პირობების პროექტები მტკიცდება სსრ კავშირის ქანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით, ხოლო სსრ კავშირის ქანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში — საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

აღნიშვნული წესით გასცემენ აგრეთვე იმ ახალი ტექნოლოგიური პროცესების, ახალი სახის მოწყობილობის, ხელსაწყოების და სამუშაო ინსტრუმენტების შემოღების ნებართვას, რომლებმაც შესაძლოა მავნე გავლენა მოახდინონ ქანმრთელობაზე.

მუხლი 36. ზედამხედველობა სანიტარიული წესების დაცვაზე

ზედამხედველობას ქუჩების, ეზოებისა და დასახლებული პუნქტების სხვა ტერიტორიის მოვლის სანიტარიული წესების დაცვაზე ახორციელებენ მილიცია და სანიტარიული ზედამხედველობის ორგანოები.

ზედამხედველობას დასუფთავებაზე, ამ მიზნისათვის ტრანსპორტით უზრუნველყოფაზე, სამუშაოებისა და სამუშაოების მიზანისა და ნავთონიშისა და გაუკნებლების ორგანიზაციაზე ახორციელებენ სანიტარიული ზედამხედველობის ორგანოები.

მუხლი 37. სანიტარიული მოთხოვნები კვების პროდუქტების წარმოების, დამუშავების, შენახვის, ტრანსპორტირებისა და რეალიზაციის დროს

წარმოება, შენახვა და ტრანსპორტირება კვების პროდუქტებისა, ტექნიკური მოწყობილობისა პროდუქტების მომზადების და შემდგომი კულინარული დამუშავებისათვის. კვების პროდუქტების ტარის, შესაფუთი მასალებისა და ჭურჭლის წარმოება, აგრეთვე კვების პროდუქტების რეალიზაცია შეიძლება ნებადართულ იქნას მხოლოდ იმ პირობით, თუ დაცული იქნება სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმები და წესები.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 27-ე მუხლის შესაბმისად კვების პროდუქტების წარმოებისა და დამუშავებისათვის ახალ ქიმიურ ნივთიერებათა, საშუალებათა და მეთოდების გამოყენება, აგრეთვე საკუები სასოფლო-სამუშაოე მცენარეებისა და ცხოველების ზრდის სტიმულატორების, მცენარეთა დაცვის ქიმიური საშუალებების, პოლიმერული და პლასტიკური მასალებისა და სხვა ქიმიური პროდუქტების გამოყენება დასაშეებია სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ნებართვით.

მუხლი 38. ხმაურის თავიდან აცილება და აღკვეთა

მშრომელთა დეპუტატების აუგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები, სხვა სახელმწიფო ორგანოები. საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები მოვალენი არიან განახორციელონ ღონისძიებები ქალაქებისა და სხვა დასახლებული პუნქტების საწარმოო, საცხოვრებელ და საზოგადოებრივ შენობებში, ეზოებში, ქუჩებსა და მოედნებზე ხმაურის შესამცირებლად და აღსაკვეთად.

საყოფაცხოვრებო პირობებში ხმაურის შემცირებისა და აღკვეთის წესების დაცვა ყველა მოქალაქის მოვალეობაა.

ხმაურის შემცირებისა და აღკვეთისათვის მუშაობის ორგანიზაციის წესს ადგენს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

ხმაურის შემცირებისა და აღკვეთის წესების დარღვევა იწვევს თანამდებობის პირთა და მოქალაქეთა პასუხისმგებლობას სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 39. სავალდებულო სამედიცინო შემოწმება

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის, ინფექციურ და პროფესიულ დაავადებათა თავიდან აცილების მიზნით კვების მრეწველობის, საზოგადოებრივი

კვებისა და გაჭრობის საწარმოების, წყალსადენის ნაგებობების, სამეცნიერო ცროფილქტიკური და საბავშვო დაწესებულებების, მეცნიერებლობის ფერმების, ზოგიერთი სხვა საწარმოს, დაწესებულების და ორგანიზაციის, აგრეთვე შრომის მავნე პირობებიანი საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშავთა სამედიცინო შემოწმება სავალდებულოა სამუშაოზე მიღებისას წინასწარ, ხოლო შემდგომ — პერიოდულად.

იმ პროფესიათა და საწარმოთა სის, რომელთა მუშაკების სამედიცინო შემოწმება სავალდებულოა, და ამ შემოწმების მოწყობის წესს ადგენს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო პროფესიონალური სრულიად საკავშირო ცენტრალურ საბჭოსთან შეთანხმებით.

თორამეტ წელზე უმცროსი ასაკის პირთ სამუშაოზე იღებენ მხოლოდ წინასწარი სამედიცინო გასინჯვის შემდეგ და შემდგომში თორამეტი წლის მიღწევამდე სავალდებულოა მათი ყოველწლიური სამედიცინო შემოწმება.

მუხლი 40. ინფექციურ დაავადებათა თავიდან აცილება და ლიკვიდაცია

მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტის, საწარმოთა, კოლმეურნეობათა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელები და სხვა თანამდებობის პირი მოვალენი არიან დროულად მიიღონ ღონისძიებები ინფექციურ დაავადებათა გავრცელების საწინააღმდეგოდ და აგრეთვე ამ დაავადებათა სალიკვიდაციოდ მათი წარმოშობის შემთხვევაში.

ეპიდემიურ ინფექციურ დაავადებათა წარმოშობის ან გავრცელების საფრთხოს დროს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოს, მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს შეუძლიათ დადგენილი წესით შესაბამის ტერიტორიაზე შემოიღონ შრომის, სწავლის, მიმოსვლისა და ტვირთზიდვის განსაკუთრებული პირობები და რეკომი, რომელთა მიზანია ამ დაავადებათა გავრცელების თავიდან აცილება და ლიკვიდაცია.

მუხლი 41. ინფექციური სნეულებებით დაავადებულ ავადმყოფთა ჰოსპიტალიზაცია და ბაქტერიების მატარებელ პირთა გაჭანსაღება

ინფექციური სნეულებებით დაავადებულ პირთ, რომლებიც საფრთხეს უქნიან გარშემო მყოფთ, უნდა ჩაუტარდეთ სავალდებულო სტაციონარული მუშალობა, ხოლო ის პირნი, რომელთაც კონტაქტი აქვთ ინფექციურ ავადმყოფებთან, — უნდა გატარდნენ კარანტინში.

ინფექციურ დაავადებათა ბაქტერიების მატარებელი პირნი გაჭანსაღებულ უნდა იქნენ. იგივე პირნი, თუ ისინი შეიძლება გახდნენ ინფექციურ დაავადებათა გამავრცელებელი იმ საწარმოს თავისებურებებთან დაკავშირებით, სადაც დასაქმებული არიან ან შესასრულებელ სამუშაოსთან დაკავშირებით, დროებით გადაჰყავთ სხვა სამუშაოზე, ხოლო თუ გადაყვანა შეუძლებელია, მათ დროებით გადააყენებენ სამუშაოდან და აძლევენ დახმარებას სოციალური დაზღვევის სახსრებიდან, სსრ კავშირის კანონმდებლობის შესაბამისად.

ინფექციურ დაავადებათა და იმ დაავადებათა ნუსხს, რომელთა დროს მომდევნო რებს ბაქტერიების მატარებლად აღიარებენ, განსაზღვრავს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

မျှော်လွှေ 42. ပရောဂါဏ်တိဝင်္ဂီး၏ အဖြစ်

ინფექციურ დავალებათა თავიდან ასაცილებლად ჭარმოებს მოქალაქეობა პროფილაქტიკური აცრა.

აცრის წესა და ვალებს განსაზღვრავს სსრ კავშირის ჭანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

მუხლი 43. მოსახლეობის სანიტარიული განათლება

საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები და დაწესებულებანი მეცნიერების, კულტურისა და სახალხო განათლების ორგანოებსა და დაწესებულებებთან ერთად წითელი ჯვრისა და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა აქტიური მონაწილეობით მოწოდებული არიან უზრუნველყონ მოსახლეობაში მეცნიერული სამედიცინო და ჰიგიენური ცოდნის პროგანდა.

૧૫૮૦ IV

მუხლი 44. მოქალაქეთა უზრუნველყოფა სამკურნალო-პროფილაქტიკური დახმარებით

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 32-ე მუხლის შესაბამისად სსრ კავშირის მოქალაქეებს უწევენ სპეციალურებულ სამედიცინო დახმარებას პოლიკლინიკებში, საავადმყოფოებში, დისპანსერებსა და სხვა სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში, აგრეთვე სასწარაფო სამედიცინო დახმარებასა და სამედიცინო დახმარებას ბინაზე.

დიდი სამამულო ომის ინვალიდებს სამედიცინო დახმარებას უზევენ აგრე-
თვე სპეციალურ სამურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში, სტაციონა-
რის გარეშე მკურნალობისას კი ისინი სარგებლობენ სსრ კავშირის კანონმდე-
ბლობით დაწესებული დამატებითი შეღავაობით.

აეადმყოფობისას შრომის უნარის ღროებითი დაკარგვით მოქალაქენი თავი-სუფალი არიან სამუშაოდან და დაღვენილი წესით მათ აძლევენ დახმარებას სოციალური დაზღვევის სახსრებითა.

დააგადებათ თავიდან ასაცილებლად სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულებანი მოვალენი არიან ფაზოთოდ გამოიყენონ მოსახლეობის პროფილაქტიკური შემოწმება და დაკვირვების დისპანსერული მეთოდი.

საწარმოები, კოლეჯურნეობები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები მრთელობის დაცვის დაწესებულებებსა და პროფესიულ ორგანიზაციებთან ერთად ვალდებული არიან განახორციელონ საწარმოო ტრავმატიზმის, პროფესიული დაავადების პროფილაქტიკისა და შრომის უნარის აღდგენისათვის საჭირო ღონისძიებანი.

მუხლი 45. უცხოელ მოქალაქეთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა უზრუნველყოფა სამკურნალო-პროფილაქტიკური დახმარებით

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 32-ე მუხლის შესაბამისად:

უცხოელი მოქალაქენი და მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომლებიც სსრ კავშირში მუდმივად ცხოვრობენ, საქართველოს სს რესპუბლიკაში სარგებლობენ სამედიცინო დახმარებით სსრ კავშირის მოქალაქეების თანაბრად:

უცხოელ მოქალაქეებსა და მოქალაქეობის არმქონე პირთ, რომლებიც დროებით ცხოვრობენ სსრ კავშირში და იმყოფებიან საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე, სამედიცინო დახმარებას უწევენ სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 46. მოქალაქეებისათვის სამკურნალო-პროფილაქტიკური დახმარების გაწევის წესი

მოქალაქეებს სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დახმარებას უწევენ ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებანი საკურავებელი აღგილისა და სამუშაო აღგილის მიხედვით.

პირებს, რომლებიც უბედური შემთხვევის შედეგად დაშავდნენ ან უეცარი დაავადების შედეგად აღმოჩნდნენ ისეთ მდგომარეობაში, რომელიც სასწრაფო სამედიცინო დახმარებას მოითხოვს, ამ დახმარებას დაუყოვნებლივ უწევს უაღლოესი სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულება მისი საუწყებო დაქვემდებარების მიუხედავად.

საპატიო მიზეზის გარეშე ავადმყოფისათვის დახმარების აღმოუჩენლობა მედიცინის მუშავის მიერ, რომელიც ვალდებული იყო აღმოჩინა ეს დახმარება, წევევს პასუხისმგებლობას საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 131-ე მუხლით.

მუხლი 47. მედიცინის და ფარმაცევტიკის მუშავთა მიერ მოქალაქეებისათვის პირველი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების აღმოჩინის მოვალეობა

მედიცინის და ფარმაცევტიკის მუშავები მოვალენი არიან პირველი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება აღმოუჩინონ მოქალაქეებს გზაში, ქუჩაში, სხვა საზოგადოებრივ აღგილებსა და ბინაზე.

მუხლი 48. სამკურნალო-პროფ
ბის გაგზავნის წესი

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 33-ე მუხლის შესაბამისად საჭიროების შემთხვევაში აგარმყოფები შეიძლება გაიგზავნონ საქართველოს სსრ შესაბამის სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით, ხოლო სხვა მოკავშირე რესპუბლიკების სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში — სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

მუხლი 49. ექიმების მონაწილეობა მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმებების კომისიებში

საჭიროების შემთხვევაში ექიმები ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების განკარგულებით მონაწილეობას იღებენ მოქალაქეთა სამედიცინო შემოწმების კომისიებში.

မျှော်လီ ၁၀. ဇူးဝင်းကြိုင်း၊ မြန်မာ့နားလုပ်စီမံ မြတ်ဖွေပိုင်စာ အား စာမျော်နားလုပ် စာဖွေဗုဏ်ပိုင်း၊ ဂာမြေပွဲနှင့်

სამედიცინო პრაქტიკაში ექიმები იყენებენ დიაგნოსტიკის, პროფილაქტიკისა და მკურნალობის მეთოდებს, სამკურნალწამლო საშუალებებს, რომლებიც ნებადართულია სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ.

ავადმყოფის განკურნების ინტერესებისათვის და მისი თანხმობით, ხოლო არასრულწლოვან ავადმყოფთა და ფსქიცურად დაავადებულთ სამკურნალოდ მათი შშობლების, მეურევების ან ზზრუნველების თანხმობით ექიმს შეუძლია გამოიყენოს დიაგნოსტიკის, პროფილაქტიკის, მეცურნალობის ახალი, მეცნიერულად დასაბუთებული, მაგრამ საყოველთაოდ ჯერ კიდევ გამოიყენებელი მეთოდები და სამკურნალწამლო საშუალებანი. დიაგნოსტიკის, პროფილაქტიკის, მკურნალობის აღნიშნული მეთოდებისა და სამკურნალწამლო საშუალებათა გამოიყენების წესს ადგენს სსრკ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

მუხლი 51. ქიორურგიული ჩარევისა და დიაგნოსტიკის რთული მეთოდების გამოყენების წესი

ქირურგიულ ოპერაციებს, აგრეთვე დიაგნოსტიკის როლ მეთოდებს მიმართავენ ავაღმყოფთა თანხმობით, ხოლო არასრულწლოვანი ავაღმყოფებისათვის, რომლებსაც არ მიუღწევიათ ოქესმეტი წლის ასაკამდე, და ფსიქიკურად დაავადებულთათვის — მათი მშობლების, მეურვეების ან მზრუნველების თანხმობით.

გადაუდებელ ქირურგიულ ოპერაციებსა და დიაგნოსტიკის რთულ მეთოდებს თვით ავალყოფების ან მათი მშობლების, მეურვეების ან მზრუნველების თანხმობის გარეშე იყენებენ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა დააგნოზის დადგენისა და ოპერაციის დაყოვნება სათრთხეს უჭინს ავალყოფის სიცოცხლეს, ხოლო აღნიშნულ პირთა თანხმობის მიღება შეუძლებელია.

საწარმოებში, კოლმეურნეობებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში
ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებების ორგანიზაციისათვის აღმინისტრაცია
მოვალეა გამოყოს უცილებელი შენობები და ტრანსპორტი, აგრეთვე დაეხმა-
როს ექიმებსა და მედიცინის სხვა მუშაკებს მათი პროფესიული მოვალეობების
შესრულებაში.

მშრომელთა დეპუტატების ადგილოპრივი საბჭოების აღმასრულებელი კო-
მიტეტები, საწარმოების, კოლეგიურნობების, დაწესებულებებისა და ორგანიზა-
ციების ხელმძღვანელები და სხვა თანამდებობის პირნი ვალდებული არიან მო-
ქალაქებისათვის გადაუდებელი სამედიცინო დამმარების აღმოჩენისას ტრანს-
პორტით, კავშირგაბმულობის საშუალებითა და სხვა აუცილებელი დახმარებით
ხელი შეუწყონ მედიცინის მუშავებს.

მუხლი 53. კონირობა

სამკურნალო მიზნებისათვის სისხლის ჩაბარება (დონორობა) მაღალი ჰუმანურობის ექტრად არის აღიარებული.

განმრთელობის დაცვის ორგანოები საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების აღმინისტრაციისა და წითელი ჯგრის საზოგადოების ხელშეწყობით მოვალენი პირიან ყოველმხრივ განაცითარონ დონორობა.

დონორებს ეძლევათ სსრ კავშირის კანონმდებლობით გათვალისწინებული შეღავათები და მათი წახალისება ხდება სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 54. სამუშაო ადგილზე ავად გამსდარი მუშებისა და მოსამსახურების გადაყვანა სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში

მუშა ან მოსამსახურე, თუ იგი სამუშაო ადგილზე გახდება ავად, როცა აუცილებელია, გადაჰყავთ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებაში იმ საწარმოს, დაწესებულების ან ორგანიზაციის ხარჯით, სადაც იგი მუშაობს.

მუხლი 5. ტრანსპორტის გამოყოფა კოლმეურნეობის წევრებისათვის ავა-
დმყოფების გადასაყვანად სამკურნალო-პროფილაქტიკურ და-
წესებულებებში

კოლმეურნეობა თავისი წესდების შესაბამისად, როცა აუცილებელია, კოლმეურნეობის წევრებს უფისოდ და გადაუდებელი წესით გამოუყოფს ტრანსპორტს ავაღმყოფების გადასაყვანად სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში.

მუხლი 56. მედიცინის მუშაკის უფლება—უფასოდ გამოიყენოს ყოველი სახეობის ტრანსპორტი იმ შემთხვევებში, როდესაც საფრთხეშია ავადმყოფის სიცოცხლე

იმ შემთხვევებში, როდესაც საფრთხეშია ავადმყოფის სიცოცხლე, ექიმის ან მედიცინის სხვა მუშაკის უფლება აქვს, დადგენილი წესით უფასოდ გამოიყენოს მისთვის ხელმისაწვდომი ყოველი სახეობის ტრანსპორტი ავადმყოფთან მისასვლელად ან უახლოეს სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებაში მას გადასაყვანად.

პასუხისმგებლობას ამ საჭიროებისათვის ტრანსპორტის მიუცემლობის გამო ადგენს საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

მუხლი 57. პროფილაქტიკისა და მკურნალობის სპეციალური ღონისძიებანი

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები მოვალეობა არიან განახორციელონ სპეციალური ღონისძიებანი იმ დაავადებათა პროფილაქტიკისა და მკურნალობისათვის, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან გარშემო მყოფთ (ტუბერკულოზი, ფსიქიური, ვენერიული დაავადებანი, კეთრი, ქრონიკული ალყოპოლიზმი, ნარკომანია), აგრეთვე საკარანტინო დაავადებათა პროფილაქტიკისა და მკურნალობისათვის.

აღნიშნული დაავადებით შეპყრობილ პირთა იძულებითი მკურნალობისა და იძულებითი ჰოსპიტალიზაციის შემთხვევებში და წესს ადგენს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

მუხლი 58. ტუბერკულოზით დაავადებულთა მკურნალობა

ტუბერკულოზით დაავადებულთათვის სავალდებულოა მუდმივი დისპანსერული მეთვალყურეობა და მკურნალობა სრულ განკურნებამდე.

ტუბერკულოზით დაავადებულებს უფასოდ უზრუნველყოფენ ტუბერკულოზის საწინააღმდეგო პრეპარატებით; სანატორიუმებსა და პროფილაქტორუმებში მათი მკურნალობა აგრეთვე უფასოა.

ტუბერკულოზით დაავადებულთათვის, რომლებიც გამოყოფენ მიკრობაქტერიებს, სავალდებულოა ჰოსპიტალიზაცია. ნებაყოფლობითს ჰოსპიტალიზაციაზე უარის თქმისას მათი ჰოსპიტალიზაცია და მკურნალობა ხდება იძულებითი წესით სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 59. ფსიქიურად დაავადებულთა მკურნალობა

ფსიქიურად დაავადებულთათვის სავალდებულოა მუდმივი დისპანსერული მეთვალყურეობა და მკურნალობა.

როდესაც ფსიქიურად დაავადებულის მოქმედება აშკარად საშიშია გარშემო მყოფთათვის ან თვით ავადმყოფისათვის, ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებსა და დაწესებულებებს უფლება აქვთ გადაუდებელი ფსიქიატრიული დახმარებას წესით მოათავსონ ავადმყოფი ფსიქიატრიულ (ფსიქონევროლოგიურ) დაწესებულებას.

ბულებაში თვით ავადმყოფის, მისი მეუღლის, ნათესავების, მეურგის ან მზრუნველის თანხმობის გარეშე. ამ შემთხვევაში ავადმყოფი დღე-ღამის განმავლობაში უნდა შეამოწმოს ექიმ-ფსიქიატრთა სპეციალურმა კომისიამ, რომელიც განიხილავს პოსპიტალიზაციის სისწორის საკითხს და დაადგენს ფსიქიატრიულ (ფსიქონევროლოგიულ) დაწესებულებაში ავადმყოფის შემდგომი ყოფნის აუცილებლობას. კომისია თავისი გადაწყვეტილების შესახებ აცნობებს ჯანმრთელობას დაცვის ორგანოს, აგრეთვე ავადმყოფის მეუღლეს ან მის რომელიმე ახლო ნათისავს, მეურვეს ან მზრუნველს.

შინაგან საქმეთა ორგანოები ვალდებული არიან ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებისა და დაწესებულებების მოთხოვნით აღმოუჩინონ მათ აუცილებელი დახმარება ფსიქიკურად დაავადებულთა პოსპიტალიზაციაში.

მუხლი 60. კეთრით დაავაჟებულთა მკურნალობა

კეთილით დავადაბულთათვის სავალდებულოა მუდმივი დისპანსერული მე-
თვალყურეობა და მცურნალობა სრულ განკურნებამდე.

თუ კეთრით დავადებულინი, რომლებიც საფრთხეს წარმოადგენენ გარშემო მყოფათვის, თაგა არიდებენ ჰოსპიტალიზაციასა და მკურნალობას, სავალდებულოა მათი იძულებითი ჰოსპიტალიზაცია და მკურნალობა.

მუხლი 61. ვენერიული სენიო დაავაჟებულთა მკურნალობა

ვენერიული სენით დაავადებულთათვის სავალდებულოა მუდმივი ღისპანსერული მეთვალყურეობა და მკურნალობა სრულ განკურნებამდე.

თუ ვენერიული სენით დაავადებულნი ავადმყოფობის გაღამდებ პერიოდში თავს არიდებენ მკურნალობას, სავალდებულოა მათი იძულებითი ჰოსპიტალიზაცია და მკურნალობა სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 62. ქრონიკული ალკოჰოლიკებისა და ნარკომანების მკურნალობა

ქრონიკული ალკოჰოლიზმით ან ნარკომანიით დააგადებულთაოვის სავალ-დებულოა მუდმივი ღისპანსერული მეტვალყურეობა და მკურნალობა სრულ განკურნებამდე.

თუ ქრისტიანული ალკოჰოლიკები და ნარკომანები თავს არიდებენ მკურნალობას, სავალდებულოა მათი იძულებითი მკურნალობა იმ შემთხვევებში და იმ წესით, რომლებიც დადგენილია სსრ კაშშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით.

გ ა რ ი ვ

დედისა და ბავშვის დაცვა

მუხლი 63. დედობის წახალისება. დედისა და ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვის გარანტიები

საქართველოს სს რესპუბლიკაში დედობას იცავს და წახალისებს სახელმწიფო.

დედისა და ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვა უზრუნველყოფილია ორსული ქალებისა და ბავშვიანი დედებისათვის ქალთა კონსულტაციების, სამშობიარო სახლების, სანატორიუმებისა და დასასვენებელი სახლების, ბავშვის, საბავშვო ბაღებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების ფართო ქსელის ორგანიზაციით; ორსულობის ან მშობიარობის გამო ქალისათვის შვებულების და ამასთანავე სოციალური დაზღვევიდან დახმარების მიცემით. მუშაობაში შესვენების დაწესებით ბავშვის კვებისათვის, ბავშვის დაბადების გამო და ავადმყოფი ბავშვის მოვლის დროისათვის დადგენილი წესით დახმარების გაცემით. მძიმე და ჯანმრთელობისათვის მავნე წარმოებაში ქალთა შრომის აქტიურობით, ორსული ქალების გადაყვანით უფრო მსუბუქ სამუშაოზე საშუალო ხელფასის შენარჩუნებით; შრომისა და ყოფაცხოვრების პირობების გაუმჯობესებითა და გაჭანსაღებით, ოვადისათვის სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დახმარებით და სხვა ღონისძიებებით, სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

ქალის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით მას უფლება ეძლევა თვითონ გადაწყვიტოს დედობის საკითხი.

მუხლი 64. ორსული ქალებისა და ახალშობილთა უზრუნველყოფა სამედიცინო დახმარებით

ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებანი ყოველი ქალისათვის უზრუნველყოფინ კვალიფიციურ სამედიცინო მეთევალყურეობას ორსულობისას, სტაციონარულ სამედიცინო დახმარებას მშობიარობის დროს და სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დახმარებას დედისა და ახალშობილი ბავშვებისათვის.

მუხლი 65. ბავშვებისა და მოზარდების უზრუნველყოფა სამედიცინო დახმარებით

ბავშვებისა და მოზარდების სამედიცინო დახმარებას უზრუნველყოფინ სამკურნალო-პროფილაქტიკური და გამაჯანსაღებელი დაწესებულებანი: ბავშვთა პოლიკლინიკები, დისპასანსერები, საავადმყოფოები, სანატორიუმები და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა დაწესებულებანი, საბავშვო სანატორიუმების საგზურები ბავშვებს უფასოდ ეძლევათ.

ბავშვებსა და მოზარდებზე დაწესებულია დისპასანსერული მეთევალყურეობა.

შრუნვა ბავშვებისა და მოზარდების ჭანმრთელობის განმტკიცებისა და დაცვისათვის

პარმონიულად განვითარებული ფიზიკური და სულიერი ძალების მქონე ჯანსაღი ახალგაზრდა თაობის აღზრდის მიზნით სახელმწიფო ორგანოები, საწარმოები, კოლეგურნეობები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, პროფესიული კავშირები და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციები უზრუნველყოფენ საბავშვო ბავშვებისა და ბალების, სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სატყეო სკოლა-სანატორიუმების, პიონერთა ბანაკებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებათა ფართო ქსელის განვითარებას.

ბავშვებისათვის, ომშებიც იზრდებიან საბავშვო დაწესებულებებში და სწავლობენ სკოლებში, უზრუნველყოფილია კანმრთელობის შენარჩუნებისა და განმტკიცების და ჰიგიენური აღზრდისათვის საჭირო პირობები. ბავშვთა სასწავლო-მრავმითი დატვირთვა. აგრეთვე მეცადინეობის სანიმუშო რეჟიმი განისაზღვრება სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვასა და საბავშვო დაწესებულებებსა და სკოლებში გამაჯანსაღებელ ლონისძიებათა განხორციელებას კონტროლს უწევენ ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოები და დაწესებულებებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მონაწილეობით.

მუხლი 67. მოქალაქეებისათვის სახელმწიფო დახმარების გაწევა ბავშვთა მოვლის საქმეში. შელავათები ავადმყოფი ბავშვის შედას

ბაგებში, ბალებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებში ბავშვთა შენახვის ძრითად ხარჯს გაიღებენ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, აგრეთვე საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების, კოლეგურნეობების, პროფესიული კავშირებისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების სახსრებიდან.

ფიზიკური ან ფსიქიკური დაფაქტური დაწესებულებების მქონე ბავშვები სახელმწიფო ხარჯზე ცხოვრობენ ბავშვთა სახლებში, საბავშვო სახლებსა და სხვა სპეციალურ საბავშვო დაწესებულებებში.

როცა შეუძლებელია ავადმყოფი ბავშვის ჰოსპიტალიზაცია ან არ არის საფუძველი მისი სტაციონარული მკურნალობისათვის, დედა ან ოჯახის სხვა შევრი, რომელიც ბავშვს უვლის, შეიძლება გაათავისუფლონ სამუშაოდან და მისცენ დახმარება სოციალური დაზღვევის სახსრებიდან, დადგენილი წესის მიხედვით.

ერთ წლამდე ბავშვების, აგრეთვე უფროსი ასაკის მძიმე ავადმყოფი ბავშვების სტაციონარული მკურნალობის დროს, თუ ექიმების დასკვნით მათ დედის მოვლა სჭირდებათ, დედას შეუძლია ბავშვთან იყოს სამკურნალო დაწესებულებაში და მას ეძლევა დახმარება სოციალური დაზღვევის სახსრებიდან დადგნილი წესით.

მუხლი 68. კონტროლი მოზარდთა შრომითს და საწარმოო სწავლებას და
შრომის პირობებზე

დასაშეგია მოზარდთა საწარმოო სწავლება ისეთი პროფესიების დაუფლებისათვის, რომლებიც შეესაბამება მათს ასაკს, ფიზიკურ და გონიეროვ განვითარებასა და ჯანმრთელობის მდგომარეობას, შრომითი და საწარმოო სწავლება ხორციელდება სისტემატური სამედიცინო კონტროლით.

კონტროლს მოზარდთა შრომის იმ პირობების დაცვაზე, რომლებიც დადგენილია სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობით, აგრეთვე იმ სპეციალურ ღონისძიებათა განხორციელებაზე, რომელთა მიზანია მოზარდთა დაავადების თავიდან აცილება, ახორციელებენ ხანმრთელობის დაცვის ორგანიზები და დაწესებულებანი პროფესიულ-ტექნიკური განათლების ორგანოებთან, სახალხო განათლების ორგანოებთან, პროფესიულ კომისაზეთულ და სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან ერთად.

માર્ગ માલી VI

ସାଙ୍ଗାତିକାରୀଶ୍ଵର-ସାଧଶୁଦ୍ଧିତିନ ପଦାଳଙ୍କାଳମହା

დასვენების, ტურიზმისა და ფინანსური კულტურის, ღონისძიებების

მუხლი 69. მოქალაქეთა სანატორიუმ-საკურორტო მკურნალობა

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონის დაფუძნების საფუძვლების 44-ე მუხლის შესაბამისათ;

საქართველოს სსრ ყველა კურორტზე და სანატორიუმებში სტაციონარული და ამბულატორიული მკურნალობისათვის ჩვენებასა და საწინააღმდეგო ჩვენებას აწესებს სსრ კაშშირის ჯანმრთელობის დაკვირვის სამინისტრო;

სანატორიულ-საკურორტო მეურნალობისათვის ავადმყოფების სამედიცინო შექმნებისა და გაზავნის წესს აღგენს სსრ კაშირის ჯამბროლობის დაცვის სამინისტრო პროფესიურთა სრულიად საკავშირო ცენტრიალურ საბჭოსთან შეთანხმებით. დადგენილი წესის შესაბამისად ავადმყოფებს სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებებში გზავნიან უფასოდ, შეღავათიანი პირობებით ან ახდევინებენ სრულ ორგანიზაციას.

მუხლი 70. კურორტები და სანიტარიული დაწვის ზონები

კურონტებად შეიძლება ჩაითვალოს ის ადგილები, სადაც არის ბუნებრივი სამკურნალო საშუალებანი, მინერალური წყაროები, სამკურნალო ტალახი, კლიმატური და სხვა პირობები, რომლებიც ხელს უწყობენ მკურნალობასა და პროფილაქტიკას.

ადგილს კურორტად მიიჩნევს, კურორტების სანიტარიული დაცვის ზონის საზღვრებს აღვენს და მათს ჩეუიმს განსაზღვრავს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო ან საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო სსრ კავშირის ფანმრთელობის დაცვის სამინისტროსა და პროფესიონალთა სრულიად საკაშირო ცენტრალური

საბჭოს ან საქართველოს სსრ განმრთელობის დაცვის სამინისტროსა და პროფ-
კავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ერთობლივი წარდგინებით, რაც შეთანხმებუ-
ლია იმ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტთან, რომ-
ლის ტერიტორიაზეც არის ეს კურორტი.

მუხლი 71. სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებათა ორგანიზაცია და გახსნა

სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებათა ორგანიზაცია და გახსნა საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე შეიძლება სსრ კავშირის ჯამბროლობის დაცვის სამინისტროსა და პროფკავშირთა სრულიად საკავშირო ცენტრალური საბჭოს ნებართვით საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან შეთანხმებით.

სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებათა სპეციალიზაციას (სამედიცინო პროფილს) განსაზღვრავს სსრ კავშირის განმრთელობის დაცვის სამინისტრო და პროფკავშირთა სრულიად საკავშირო ცენტრალური საბჭო.

მუხლი 72. სანაორიულ-საკურორტო დაწესებულებათა საქმიანობის კონ-
ლიცენცია

სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებათა საქმიანობის კოორდინაციას, მათი უწყებრივი დაქვემდებარების მიუხედავად, სამკურნალო საშუალებათა და საკურორტო ფაქტორების გამოყენებასა და სანატორიულ-საკურორტო ჩეკიმის ორგანიზაციაში ახორციელებუნ კურორტების მართვის შესაბამისი ორგანოები.

სსრ კამშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, აფხაზეთის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო და აჭარის ასსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო ახორციელებს კონტროლს სამკურნალო-პროფილაქტიკური მუშაობის ორგანიზაციაზე სანატორიულ-საკურორტო დაწესებულებებში, აგრეთვე უწევენ მათ სამეცნიერო-მეთოდურ დახმარებასა და კონსულტაციებს.

დადგენილი წესის შესაბამისად მოქალაქეები დასასვენებელი სახლებით, პანიონატებით, ტურისტული ბაზებითა და სხვა დასასვენებელი დაწესებულებებით სარგებლობენ უფასოდ, შეღავათიანი პირობებით ან იხდიან სრულ ღირებულებას.

მუხლი 74. ფიზიკური კულტურის, სპორტისა და ტერიზმის ორგანიზაცია

სახელმწიფო ორგანოებმა, პროფესიულმა კავშირებმა, კომერციულმა და კონცერაციულმა ორგანიზაციებმა, სპორტულმა საზოგადოებებმა, სწარმოებებმა, დაწესებულებებმა და ორგანიზაციებმა ხელი უნდა შეუწყონ მოსახლეობაში ფინკულტურულ-განაკანსაღებელ, სპორტულ და ტურისტულ-საექსკურსიო მუშაობას, ფიზიკური კულტურის კოლექტივების, ტურისტული კლუბებისა და

ბავშვთა სკოლამდელ და სკოლისგარეშე დაწესებულებათა მუშაობის გეგმებში, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების, პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების პროგრამებში გათვალისწინებულია ფიზიკური ოლგრძლა.

ფიზიკულტურული და სპორტული მეცანინეობისათვის მოქალაქეებს და გენილი წესით გამოუყოფენ სპორტულ ნაგებობებს, სპორტულ ინფენტარისა და ტურისტულ აღჭურვილობას.

იმ მოქალაქეთა ჯანმრთელობის მდგომარეობას, რომლებიც ფიზიკურ კულტურასა და სპორტს მისდევენ, სამედიცინო კონტროლს უწევენ ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებანი.

პ პ რ ი VII

სამედიცინო ექსპერტიზა

მუხლი 75. დროებითი შრომისუუნარობის სამედიცინო ექსპერტიზა

მოქალაქეთა დროებითი შრომის უუნარობის ექსპერტიზა ხდება ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებებში და მას აწარმოებს ექიმი ან ექიმთა კომისია, რომლებიც იძლევიან შვებულებებს ავადმყოფობისა და დასახჩირების, ორსულობისა და შშობიარობის, ოჯახის ავადმყოფი წევრის მოსავლელად და კარანტინის გამო, პროთეზირებისათვის, სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობისათვის, განსაზღვრავენ ავადმყოფობის გამო მუშავის სხვა სამუშაოზე დროებით გადაყვანის საჭიროებასა და ვადებს დადგენილი წესით, აგრეთვე იღებენ გადაწყვეტილებებს საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიაზე გაგზავნის შესახებ.

მუხლი 76. შრომის უნარის ხანგრძლივად ან მუდმივად დაკარგვის სამედიცინო ექსპერტიზა

შრომის უნარის ხანგრძლივად ან მუდმივად დაკარგვის ექსპერტიზას აწარმოებენ საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიები, რომლებიც ადგენენ შრომის უნარის დაკარგვის ხარისხს, ინვალიდობის გვუფსა და მიზეზს, განსაზღვრავენ ინვალიდთა შრომის პირობებსა და სახეობას, იმ სამუშაოებსა და პროფესიებს, რომლებიც მისაწვდომია მათთვის ჯანმრთელობის მიხედვით, ამოწმებენ გაცემული დასკვნების შესაბამისად ინვალიდების სამუშაოზე გამოყენებას; ხელს უწყობენ ინვალიდთა შრომის უნარის აღდგენას.

მუხლი 77. საექიმო-ზრო
დებულონბა

საექიმო-შრომითი საექსპერტო კომისიების დასკვნები ინვალიდთა შრომის პირობებისა და ხასიათის შესახებ სავალდებულოა საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა აღმინისტრაციისათვის.

შორმისუნარიანობის ექსპერტიზის ორგანიზაციისა და წარმოების ცენტრის აღვენს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

მუხლი 79. სასამართლო-სამედიცინო და სასამართლო-ფსიქიატრიული ეჭს-პროტოზები

სასამართლო-სამედიცინო და სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზები
სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობის შესაბამისად წარმოებს
მომქვდევი პირის, გამომძიებლის, პროცურორის დაღვენილებით, აგრეთვე სა-
სამართლოს განჩინებით.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 51-ე მუხლის შესაბამისად სასამართლო-საშედო-ცინო და სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზების ორგანიზაციისა და ჩატარების წესს დღენის სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო სსრ კავშირის უმაღლეს სასამართლოსთან, სსრ კავშირის პროკურატურასთან, სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სხვა უწყებებთან შეთანხმებით.

፲ ፳ ፭ ፻ VIII

სამკურნალო და საპროტეზო დაცვარება

მუხლი 80. მოქალაქეთათვის სამკურნალწამლო დახმარების შესი

მოქალაქეებს სამკურნალწამლო დახმარებას უწევენ სახელმწიფო სააფთა-
აქო დაწესებულებები, აგრეთვე სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებუ-
ლებანი.

ამბულატორიულ-პოლიკლინიკური მკურნალობის დროს მოქალაქეთა უფასო ან შეღავათიანი პირობებით სამკურნალშამლო დახმარების წესს განსაზღვრავს სსრ კავშირის კანონმდებლობა.

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 52-ე მუხლის შესაბამისად საფოთიაქო დაწესებულებებს შეუძლიათ გასცენ მხოლოდ ისეთი სამკურნალწამლო საშუალებანი, რომელთა გამოყენება ნებადართულია სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ.

მუხლი 81. სამკურნალწამლო საშუალებათა წარმოებაზე კონტროლირებულ რუნველყოფა

სსრ კავშირისა და მოკაშირე რესპუბლიკების ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობის საფუძვლების 53-ე მუხლის შესაბამისად:

სამედიცინო მიზნებისათვის ახალ სამკურნალწამლო საშუალებათა წარმოება შეიძლება სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ნებართვით, მათი სამკურნალო თუ პროფილაქტიკური ეფექტიანობის დადგენის შემდეგ;

სამკურნალწამლო საშუალებათა ხარისხი უნდა შეესაბამებოდეს სსრ კავშირის სახელმწიფო ფარმაკოპეის ან დადგენილი წესით დამტკიცებული ტექნიკური პირობების მოთხოვნებს;

სამკურნალწამლო საშუალებათა ხარისხს კონტროლს უწევს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო, რესპუბლიკური დაქვემდებარების სააფთიაქო დაწესებულებებისა და საჭარმოების მიერ დამზადებულ სამკურნალწამლო საშუალებათა ხარისხს კონტროლს უწევს აგრეთვე საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.

მუხლი 82. მოქალაქეთა უზრუნველყოფა საპროთეზო დახმარებით

საქირო შემთხვევებში მოქალაქეებს უზრუნველყოფენ პროთეზებით ორთოპედიული, მაკორეგირებელი ნაკეთობებით, სმენის აპარატებით, სამკურნალო ფიზიულტერის საშუალებებითა და მიმოსვლის სპეციალური საშუალებებით.

იმ პირთა კატეგორიებს, რომელთაც უფასოდ ან შეღავათით უზრუნველყოფენ აღნიშნული ნაკეთობითა და საგნებით, აგრეთვე ამ ნაკეთობითა და საგნებით უზრუნველყოფის პირობებსა და წესს ადგენს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა.

პ ა რ ი IX

საერთაშორისო ხელშეკრულებანი და უთანხმებანი

მუხლი 83. საერთაშორისო ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი

თუ სსრ კავშირის ან საქართველოს სსრ მონაცილეობით დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან საერთაშორისო შეთანხმებით დადგენილი წესები განსხვავდება იმ წესებისაგან, რომლებსაც შეიცავს სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის კანონმდებლობა, მაშინ საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე იყენებენ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან საერთაშორისო შეთანხმებით დადგენილ წესებს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორავენიშვ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. პვაპაშვ.

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარე

102 ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამომხმარელოდ უვოლების თაობაზე

ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის შილებასთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს სსრ კანონი ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ შემოღებული იქნას სამოქმედოდ 1972 წლის 1 სექტემბრიდან.

2. დაევალოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს დაადგინოს ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღების წესი და საქართველოს სსრ კანონმდებლობა შეუსაბამოს ამ კანონს.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შეუსაბამოს საქართველოს სსრ მთავრობის გადაწყვეტილებები საქართველოს სსრ კანონს ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოვენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაშავა.

თბილისი, 1972 წლის 15 ივნისი.

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარე

103 საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარე ტრანსპორტისა და კავ- შირგაბაზულობის მუდმივი კომისიის მუდმივი შესახებ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭო, რომელმაც მოისმინა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის მუდმივი კომისიის ანგარიში, აღნიშვნას, რომ კომისიმ შეისწავლა და განიხილა ახალციხის, თეთრი წყაროს, ხულოს, ლენტეხისა და მესტიის რაიონებში კავშირგაბმულობისა და რადიოფიკაციის, ქ. გორისა და გორის რაიონის მოსახლეობის სამგზავრო ავტოტრანსპორტით მომსახურების და მიერკავებასის რკინიგზის სამტკრედიის განყოფილების საკურორტო სეზონისათვის მზადების მდგომარეობა. განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით კომისიის მიერ მიცემულმა რეკომენდაციებმა ხელი შეუწყო გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებას.

მუდმივი კომისია თავის საქმიანობაში ფართოდ აბამდა დეპუტატებს, სამინისტროებისა და უწყებების სპეციალისტებს, აგრეთვე მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების წარმომადგენლებს.

კომისიამ აქტიური მონაწილეობა მიიღო სახალხო მეურნეობის განვითარების ხუთწლიანი და 1972 წლის სახელმწიფო გეგმებისა და 1972 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტების განხილვაში.

ამასთან ერთად ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის მუდმივი კომისია არასაქმარისად აკონტროლებს რეკომენდაციებისა და წინადადებების შესრულების მიმღინარეობას, ნაკლებად არის დაყავშირებული აღვილობრივი საბჭოების მუდმივ კომისიებთან, მისი ყველა წევრი აქტიურად არ მონაწილეობს საკითხების შესწავლა-განხილვაში.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ადგენს:

1. მოწონებულ იქნას საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის მუდმივი კომისიის საქმიანობა.

2. დაევალოს ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის მუდმივ კომისიას:

სათანადო დახმარება გაუწიოს ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის ორგანიზაციებს იმ მოცანების განხორციელებაში, რომლებიც გამომდინარეობენ პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებიდან, პერიოდულად შეისწავლოს და განიხილოს რეინიგზის, წყლის, საპარაზო, საავტომობილო ტრანსპორტის. ელექტროტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის ორგანიზაციათა მუშაობის საკითხები იმ ვარაუდით, რომ მაქსიმალურად გაუმჯობესდეს მათი საქმიანობა.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივ კომისიებს სათანადო კონტროლი დაწესონ მათი რეკომენდაციებისა და წინადადებების დროულად განხილვასა და რეაგირებაზე სამინისტროებსა და უწყებებში, აგრეთვე აღვილობრივი საბჭოების აღმასკომებში. თავიანთ საქმიანობაში უფრო ფართოდ ჩააბან სამინისტროებისა და უწყებების წარმომადგენლები, აღვილობრივი საბჭოების მუდმივი კომისიები, დეპუტატები და აქტივები.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ სამინისტროებს, უწყებებსა და მშრომელთა დეპუტატების აღვილობრივი საბჭოების აღმასკომებს მიიღონ ზომები საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და აღვილობრივი საბჭოების მუდმივი კომისიების მიერ დაყენებული საკითხების დროულად შესწავლა-განხილვისათვის, და განახორციელონ ღონისძიებანი მათ შესასრულებლად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თვმჯდომარე გ. ძოვენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. კვაპაშვილი.

განონი საქართველოს საგვოთა ცოციალისტური რესპუბლიკის
104 საქართველოს სსრ ცისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის
 44-ე მუხლის ცვლილებების შეტანის უსახებ საქართველოს
 სსრ უმაღლესი საგვოთა პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების
 თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
 ადგენს:

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972
 წლის 25 ოქტომბრის ბრძანებულება „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის
 საპროცესო კოდექსის 44-ე მუხლის ცვლილებების შეტანის უსახებ“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორვენიშვ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაჭაშვ.
 თბილისი, 1972 წლის 15 ივნისი.

განონი საქართველოს საგვოთა ცოციალისტური რესპუბლიკისა

105 საქართველოს სსრ ცისხლის სამართლის კოდექსის 252-ე მუხ-
 ლის მესახე ნაწილში ცვლილების შეტანის უსახებ საქართვე-
 ლოს სსრ უმაღლესი საგვოთა პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკი-
 ცების თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
 ადგენს:

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972
 წლის 30 მაისის ბრძანებულება „საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კო-
 დექსის 252-ე მუხლის მესამე ნაწილში ცვლილების შეტანის უსახებ“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორვენიშვ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაჭაშვ.
 თბილისი, 1972 წლის 15 ივნისი.

დადგინდება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგვოთა

106 საქართველოს სსრ მთაგრობის ფაზოთა განთავისუფლებისა
 და დანიშვნის უსახებ საქართველოს სსრ უმაღლესი საგვოთა
 პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
 ადგენს:

დამტკიცდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძა-
 ნებულებები:

1972 წლის 20 იანვრისა — „ამხ. ი. მ. ხოხლოვის საქართველოს რესპუბ-
ლიკური გაერთიანება „საქსოფლტექნიკის“ თავმჯდომარის მოვალეობისაგან
გათავისუფლების შესახებ“;

1972 წლის 20 იანვრისა — „ამხ. გ. გ. ვაშაძის საქართველოს რესპუბლი-
კური გაერთიანება „საქსოფლტექნიკის“ თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ“;

1972 წლის 21 იანვრისა — „ამხ. მ. ფ. ჩხეიძის საქართველოს სსრ შსუბუ-
ქი მრეწველობის მინისტრის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ“;

1972 წლის 21 იანვრისა — „ამხ. გ. პ. გვამცემლიძის საქართველოს სსრ
მსუბუქი მრეწველობის მინისტრად დანიშვნის შესახებ“;

1972 წლის 2 თებერვლისა — „ამხ. გ. ა. ჩოლიევაშვილის საქართველოს სსრ
ადგილობრივი მრეწველობის მინისტრის მოვალეობისაგან გათავისუფლე-
ბის შესახებ“;

1972 წლის 15 თებერვლისა — „ამხ. მ. ა. მეგრელიშვილის საქართველოს სსრ ადგილობრივი მრეწველობის მინისტრად დანიშვნის შესახებ“;

1972 წლის 17 პრილისა — „ამხ. ფ. ა. ანანიაშვილის საქართველოს სსრ
ფინანსთა მინისტრად დანიშვნის შესახებ“:

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორავიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაჭაძე.

თბილისი, 1972 წლის 15 ივნისი.

დადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგანისი

107 საქართველოს სსრ წულუკიძის რაიონის გუბის სასოცელო საგ-
ანოს შემთხვევაში საქართველოს სსრ უმაღლესი საგანის
პრეზიდიუმის ბრძანებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
ადგენს:

დამტკიცებულების საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1972
წლის 25 თებერვლის ბრძანებულება „საქართველოს სსრ წულუკიძის რაიონის
გუბის სასოცელო საბჭოს შექმნის შესახებ“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორავიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაჭაძე.

თბილისი, 1972 წლის 15 ივნისი.

დადგენილება საჭაროველოს სსრ უმაღლესი საგვარეულო

- 108** ლეგუტამ ვ. ა. ანანიავილის საქართველოს სსრ უმაღლესი
საპაროს საგეგმო-საგიუჯეთო მუდმივი კომისიის წევრის მოვა-
ლეობისაგან გათავისუფლების უსახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
ადგენერაცია:

გათავისუფლდეს დეპუტატი ფარნაოზ ანანიას ქ ანანიაშვილი საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საგეგმო-საბიუჯეტო მუდმივი კომისიის წევრის მოვალეობისაგან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოლენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი %, კვარაცხე.

დადგენილება საჭართველოს სსრ უმაღლესი საგვრუდი

- 109** დეპუტატ გ. გ. ვაშაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვის, ფიზიკური კულტურისა და სოციალური უზრუნველყოფის მუნიციპალიტეტის წევრის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო
¤ დ გ გ ნ ს:

გათავისუფლდეს დეპუტატი გივი გიორგის ძე გაშაბე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვის, ფიზიკური კულტურისა და სოცი-ალური უზრუნველყოფის მუდმივი კომისიის წევრის მოვალეობისაგან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოვიციშვილი

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. პეტერი.

დადგინდება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგვრავი

- 110** დეპუტატ ნ. შ. ცხადადას საჭართველოს სის უმაღლესი საბაოს
საგეგმო-საზოგადო მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის მოვა-
ლეობისაგან გათაცისუფლების უსახება

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო დგანა:

გათავისუფლდეს დეპუტატი ნიკოლოზ შიოს ქე ცხავია საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს საგეგმო-საბიუჯეტო მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქორენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ, პრატბრ,

გაცემის მიღება

გაცემის მიღება

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

111 მედლით „ხანძარზე მამაცობისათვის“ დაჯილდოვანის შესახებ

ხანძრის დროს მამაცობისა და თავგანწირვისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სახელით დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ მოსახლეობის საყოფატობრივ მომსახურების სამინისტროს ქ. მახარაძის მეოთხე სამშენებლო უბნის მდროლი ვალერიან ალექსანდრეს ქ. გვარგალაძე მედლით „ხანძარზე მამაცობისათვის“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოჭვიაშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვამაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

112 მედლით „წყალზაღვის გადარჩენისათვის“ დაჯილდოვანის შესახებ

წყალზაღვის გადარჩენისათვის გამბედაობის, მამაცობისა და თავგანწირვისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სახელით დაჯილდოვდეს საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი ანტონ ვახტანგის ქ. კახნიაშვილი მედლით „წყალზაღვის გადარჩენისათვის“.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოჭვიაშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვამაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

113 საქართველოს სსრ მთავრლიტის შემხენის 50 წლისთავთან დაკავშირებით, „საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუზაკის“ საპატიო წოდების მიღებაზე

მთავლიტის ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისთვის, მთავლიტის შექმნის 50 წლისთავთან დაკავშირებით, მიერიცოთ „საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუზაკის“ საპატიო წოდება:

1. ციალა ანდრიას ასულ ამაშუკელს — მთავლიტის განყოფილების გამგებ.
2. ბალი ქაზიმის ასულ მამედოვას — მთავლიტის რედაქტორს.
3. დიმიტრი ივანეს ქ. მირიანაშვილს — მთავლიტის უფროს რედაქტორს.

4. ოლღა მიხეილის ასულ უვანიას — აფხაზეთის ოლქლიტის სამშაროთველოს უფროსს.
5. თამარ ვლადიმერის ასულ სვინტიძეს — მთავლიტის უფროს რედაქტორს.
6. ომარ კაპიტონის ქ. შამათავას — მთავლიტის უფროს რედაქტორს.
7. ტიტე მელიტონის ქ. ხინთიბიძეს — აჭარის ოლქლიტის სამშაროთველოს უფროსს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქორენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. პავალაშვილი.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

114 საქართველოს ხელოვნების მუშაკებისათვის საქართველოს სსრ სახატიო წოდებების მინიჭების შესახებ

საბჭოთა ხელოვნების განვითარებაში დამსახურებისათვის მიენიჭოთ საჰატიო წოდება:

საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის:

1. მერაბ ვლადიმერის ქ. გეგეჭიორის — თბილისის რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობს.
2. ელისო კონსტანტინეს ასულ ვირსალაძეს — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის სოლისტს.
3. ლილიანა ირაკლის ასულ მითაიშვილს — ზ. ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობს.
4. რამაზ გრიგოლის ქ. ჩხიყვაძეს — თბილისის რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობს.

საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის

1. ქეთევან დავითის ასულ ბაგრატიშვილს — საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის განყოფილების გამგეს.
2. ლეონ გერმანეს ქ. მირცხულავას — თბილისის რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის რეჟისორს.
3. გაიოზ ვუკოლის ქ. უორდანიას — ზ. ფალიაშვილის სახელობის თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მთავარ რეჟისორს.

4. ოთარ დავითის ძე ფირალიშვილს — ხელოვნებათმცოდნეს.

5. გიორგი (გია) ალექსანდრეს ძე ყანჩელს — კომპოზიტორს.

საქართველოს სსრ დამსახურებული არტისტის

1. მედეა სიმონის ასულ გონგლიაშვილს — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის კონცერტმასტერს.

2. ამირან სევერიანის ძე ებრალიძეს — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლ „ღიელოს“ ხელმძღვანელს.

3. სოსო სევერიანის ძე ებრალიძეს — საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონიის ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლ „ციცინათელას“ ხელმძღვანელს.

4. ნათელა კონსტანტინეს ასულ მიქელაძეს — თბილისის კ. მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის მსახიობს.

5. გიზო დიმიტრის ძე სიხარულიძეს — რუსთავის სახელმწიფო დრამატული თეატრის მსახიობს.

6. თამარ ვიქტორის ასულ ჩერქეზიშვილს — მესხეთის სახელმწიფო დრამატული თეატრის მსახიობს.

7. ლილი შალვას ასულ ჩიბალაშვილს — თბილისის კ. აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის სახელმწიფო თეატრის მსახიობს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოროვიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. ძვაბაძე.

თბილისი, 1972 წლის 9 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგმოს პრეზიდიუმისა

115 გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის, საქართველოს კკ ცენტრალური კომიტეტის გამოცემლობისა და სტამბის მუზაკებისათვის საქართველოს სსრ საპატიო წოდებების მინიჭების შესახებ

ბეჭდვითი სიტყვის ორგანობში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ დარსების ორმოცდაათ წლისთავთან დაკავშირებით, მიენიჭოთ საპატიო წოდებები:

საქართველოს სსრ დამსახურებული უურნალისტისა:

1. მოსე მიხეილის ძე ელეცის — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილეს.

2. იური იოსების ძე პოლიაკოვს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის პასუხისმგებელ მდივანს.

3. ლეონიძ აბრამის ქ როსტოვცევს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის თარ კორესპონდენტს.
4. შალვა ვასილის ქ ყარყარაშვილს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორს.
5. დავით იაკობის ქ შელიას — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საკუთარ კორესპონდენტს.
6. ირაკლი იოსების ქ ჩხიგვიშვილს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ ყოფილ რედაქტორს.

საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუშაკისა:

1. პეტრე ზაქარიას ქ ალტუნოვს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის თანამშრომელს.
2. ზურაბ ივანეს ქ ბერიძეს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის მოადგილეს.
3. სარქის არუთინის ქ გალანდიანს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საკუთარ კორესპონდენტს.
4. ნუბარ ტიგრანის ქ კუიუმჭიანს — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის დამსახურებელს.
5. გალინა არსენის ასულ ლორთვიფანიძეს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის პასუხისმგებელი მდივნის მოადგილეს.
6. მიხეილ ნიკოლოზის ქ მაზანაშვილს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საკუთარ კორესპონდენტს.
7. ვლადიმერ ანდრიას ქ მელქუმიანს — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის ლინორტიდისტს.
8. ნორაირ გომრგის ქ მერაბოვს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის ყოფილ თანამშრომელს, პენსიონერს.
9. ოთარ კარპეს ქ ნიქაბაძეს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საკუთარ კორესპონდენტს.
10. ნიკოლოზ გრიგოლის ქ სალიაშვილს — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის მბეჭდავს.
11. მარიანა ერვანდის ასულ ტერ-პოლოსოვს — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უფროს კორექტორს.

საქართველოს სსრ დამსახურებული ბუღალტრისა:

1. დავით ალექსის ქ მარტირუზოვს — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის უფროს ბუღალტრის.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. პოლონიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. პეპჩაძე.

ଧରନାନେଇଥିଲେବା ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ
116 ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ମତାବଳିତିରେ ଜୀବନେ 50 ଫଲିଟେବାବତାନ ଦାକାବ-
ଶିଳିରିବିତ, ମତାବଳିତିରେ ତାନ୍ତ୍ରାଧିକାରରେଣୁତା ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମା-
ଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସାଧାତିରେ ବେଗାଲିତ ଦାଖିଲିଦିନେବିଲେ
ଜୀବାକେବି

ମତାବଳିତିରେ ନରଗାନ୍ଦୋବଶି ନାୟକତ୍ୱୀରେ ମୁଖୀବନ୍ଦିବାତର୍ବିଳି ଦା ମତାବଳିତିରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
ରେ 50 ଫଲିଟେବାବତାନ ଦାକାବଶିଳିରିବିତ, ଦାଖିଲିଦିନେବିଲେ ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲ-
ଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସାଧାତିରେ ବେଗାଲିତ ଦାଖିଲିଦିନେବିଲେ:

ମାରିବାଠ ବାସିଲୀରୀ ବୁନ୍ଦୁଲ୍ଲି ଅର୍ପିଯା — ମତାବଳିତିରେ ଉତ୍ତରନେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ନିକଟଲୋକ କଲାବ୍ରନ୍ଦିରୀ ଦେ ଗାଢାରୁବ୍ରାତି — ସାମନ୍ଦରେ ତେବେବିରେ କଲ୍ପିଲିତିରେ ସାମନ୍ଦ-
ରୁବ୍ରାତିରେ ଉତ୍ତରନେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ଖୁମଦେବ ବାରଦ୍ଵାରିରୀ ଦେ ମହିଳାଦେ — ମତାବଳିତିରେ ଉତ୍ତରନେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ବାରତୀଙ୍କ ଅଲ୍ଲେଖୀଶବନ୍ଦ୍ରରୀ ଦେ ଶ୍ରଦ୍ଧାନୀରୀ — ମତାବଳିତିରେ ଉତ୍ତରନେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ଶେରଗ ତ୍ରିରୂପନ୍ଦିରୀ ଦେ ରତ୍ନବାଦେ — ମତାବଳିତିରେ ଉତ୍ତରନେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ବାଲ୍ମୀକିରୀର ଗ୍ରହିଗଲ୍ଲିରୀ ଦେ କ୍ରୀଜୁରିଶ୍ଵରିଲ୍ଲି — ମତାବଳିତିରେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ଶିଦନ୍ଦିରୀ ପରାମରିଲୀରୀ ଦେ ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ରାତିରୀ — ମତାବଳିତିରେ ର୍ହେଦାକ୍ଷତିନାରି.

ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ୩. ଦିନରେବିପାଇ.

ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ମନ୍ଦିରାବିର୍ମାଣ କରିବାରେ ୪.

ତଥିଲୀରୀ, 1972 ଫଲିରେ 2 ଦିନରୀ.

ଧରନାନେଇଥିଲେବା ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ
କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ

117 ୧୯୯. ଡ. ଓ. ଶାଶରାମରୀ ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ
କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ

ସାଧକରାତା ଦା ସାମ୍ଭେଦ୍ରନ୍ଦ୍ରର ନରଗାନ୍ଦୋବଶି କାନ୍ଦିରଦିଲୀପି ଦା ନାୟକତ୍ୱୀରେ ମୁଖୀ-
ବନ୍ଦିବାତର୍ବିଳି, ଦାବାଦେବି ସାମନ୍ଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠତାନ ଦାକାବଶିଳିରିବିତ, ତ୍ରିରୂପାତ୍ର „ସାହିମାରମହାରି-
ଲାଙ୍କୁ“ ମମାରତିରେ ଶାଧକରାତା କ୍ରାମିକିରିଲୀ ଗମିରି ଦାଗିତ ଲାଲାଦେ ଦେ ଶାଶରାମରୀ ଦାଖିଲି-
ଦିନେବ୍ୟୁଦ୍ୟେ ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସାଧାତିରେ ବେ-
ଗିଲିତ.

ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ୩. ଦିନରେବିପାଇ.

ସାହାରତବେଳରୁ ସେଇ ଉମାଲଲ୍ଲେଖି ସାଧକରୁ କରେଥିଲେଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ମନ୍ଦିରାବିର୍ମାଣ କରିବାରେ ୪.

ତଥିଲୀରୀ, 1972 ଫଲିରେ 2 ଦିନରୀ.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრეზიდენტის

118 ამს. ი. კ. იოსელიანის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრეზიდიუმის საპატიო სიგალით დაჯილდოვაზის ზესახებ

საბჭოთა ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი შუშაობისათვის, დაბა-დების სამოც წელთან დაკავშირებით, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არ-სებული სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების მთავარი სამმართველოს სა-ქართველოს ტერიტორიალური სამმართველოს უფროსი, საბჭოთა კავშირის გმ-რი იარსელავ კონსტანტინეს ქ. იოსელიანი დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქორევიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვარაძე.

თბილისი, 1972 წლის 2 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრეზიდიუმისა

119 ამს. გ. ი. გამალაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრე-ზიდიუმის საპატიო სიგალით დაჯილდოვაზის ზესახებ

პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი შუშაობი-სათვის, დაბადების სამოც წელთან დაკავშირებით, ჩოხატაურის რაიონის შრო-მელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ამს. გრიგოლ ილარი-ონის ქ. მამალაძე დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრე-ზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქორევიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვარაძე.

თბილისი, 1972 წლის 2 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრეზიდიუმისა

120 პროფესორ ი. ლ. ჯაშის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგარენი პრეზიდიუმის საპატიო სიგალით დაჯილდოვაზის ზესახებ

ხანგრძლივი და ნაყოფიერი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობისათ-ვის, დაბადების სამცდაათ წელთან დაკავშირებით, შრომის წითელი დროშის ორდენისანი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის პრორექტორი,

პროცესორი ივანე ლეონტის ძე ჭაში დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოჭვიაძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაჩაძე

თბილისი, 1972 წლის 2 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

121 ამს. ლ. ვ. გალუსტოვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოვის ზესახებ

სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდათ წელთან დაკავშირებით, აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე ამს. ლევან ვართანის ძე გალუსტოვი დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოჭვიაძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაჩაძე.

თბილისი 1972 წლის 22 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

122 ქუთაისის თოჯინების სახელმიწოდებლის თეატრის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოვის ზესახებ

ქართული საბჭოთა თეატრალური ხელოვნების განვითარებისა და ბავშვთა მხატვრულად იღზრდის საქმეში დამსახურებისათვის, დაარსების 25 წლისთავთან დაკავშირებით, ქუთაისის თოჯინების სახელმწიფო თეატრი დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოჭვიაძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაჩაძე.

თბილისი, 1972 წლის 23 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების

123 ამხ. ლ. ს. აგაბაგოვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით დაჯილდოვადის შესახებ

რადიომაუწყებლობის სისტემაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების სამოც წელთან დაკავშირებით, საქართველოს რესპუბლიკური რადიოცენტრის უფროსი ამს. ლევან სელრაკის ძე აგაბაგოვი დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების თავმჯდომარე გ. ძორენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების მდიგარი ჭ. პვერაძე.

თბილისი, 1972 წლის 23 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების

124 ამხ. ი. ა. ბოლქვაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით დაჯილდოვადის შესახებ

ბეჭდვითი სიტყვის ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების სამოც წელთან დაკავშირებით, ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის ელექტროვაკონშემქეთებელი ქარხნის მრავალტირაჟიანი განეთის „ჩვენი საყვირის“ რედაქტორი ამს. ილია ასალოს ძე ბოლქვაძე დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების თავმჯდომარე გ. ძორენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების მდიგარი ჭ. პვერაძე.

თბილისი, 1972 წლის 23 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების

125 ამხ. დ. მ. ჭიჭონაიას საქართველოს სსრ უმაღლესი საგზოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით დაჯილდოვადის შესახებ

საბჭოთა და საფინანსო ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების სამოც წელთან დაკავშირებით, აფხაზეთის ასსრ ფინანსთა მინისტრი ამს. დავით მიხეილის ძე ჭიჭონაია დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების თავმჯდომარე გ. ძორენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტების მდიგარი ჭ. პვერაძე.

თბილისი, 1972 წლის 23 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

126 გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საბოლოო პრეზიდიუმის საპატიო სიგალით დაჯილდოვაზის უსახელ

შესრულთა კომუნისტური აღზრდის საქმეში ნაყოფიერი მუშაობისა და სამეცნიერო-კულტურული მშენებლობის ამოცანათა შესასრულებლად მათი მობილზაკიისათვის, დაარსების ორმოცდაათი წლისთავთან დაკავშირებით, გაზეთი „ზარია ვოსტოკა“ დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. კვაჩაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

127 გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაციის, საქართველოს კკ ცენტ-რალური კომიტეტის გამოცემლობისა და სტამბის გუშაკების საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგალით დაჯილდოვაზის უსახელ

შედევითი სიტყვის ორგანოებში ნაყოფიერი მუშაობისათვის, გაზეთი „ზარია ვოსტოკას“ დაარსების ორმოცდაათი წლისთავთან დაკავშირებით, დაჯილდოვდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგლით:

1. მარგარიტა სერგოს ასული აბრამოვა — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის ყოფილი თანამშრომელი, პენსიონერი.

2. ლამარა ლევანის ასული აბუაშვილი — საქართველოს კკ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის ბუღალტერი.

3. არამ მკრტიჩის ძე აკოფოვი — საქართველოს კკ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის უფროსი.

4 კარლენ სოფრატის ძე არუთინოვი — საქართველოს კკ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის დამკაბალონებელი.

5. ლია იოსების ასული გიმურაშვილი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის კორექტორი.

6. ინა ალექსანდრეს ასული ბენცკარა — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციის ლიტერატურული თანამშრომელი.

7. მარიამ გრიგოლის ასული გვიორის მისალების თანამშრომელი.

8. გამტანგ გრიგოლის ძე გვგეჭიორი — საქართველოს კკ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის ლინოტიპისტი.

9. სიმონ სამუილის ძე გვივრერი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორი ის განყოფილების გამგე.
10. სპარატა ნიკოლოზის ძე გრაჩოვი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის განყოფილების გამგე.
11. ვაჰან გრიგორიანის ძე გრიგორიანი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ ყოფილი რედაქტორი.
12. ნიკოლოზ კონსტანტინეს ძე ვერუბიცი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უხუცესი თანამშრომელი, პენსიონერი.
13. არტაშეს ტიგრანის ძე ზავარიანი — „ზარია ვოსტოკას“ შენობის მეურნეობის გამგე.
14. თედორე ხვთისოს ძე ზარიძე — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის სტერეოტიპერი.
15. ვიოლეტა სოკრატის ასული თუთბერიძე — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის კორექტორი.
16. გრეტა ავაქის ასული ისააკიანი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უფროსი კორექტორი.
17. მარინა გიორგის ასული კალანდაძე — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საზოგადოებრივი მისალების გამგე.
18. ნიკოლოზ ანდრიას ძე კანდელავი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის მბეჭდავი.
19. კასპარ ბოგდანის ძე კასპაროვი (სულეიმანი) — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უძველესი თანამშრომელი, პენსიონერი.
20. სტეფანე სერგოს ძე ლაზარევი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის პარტმომდუღებელი.
21. ედუარდ არტემის ძე მაკარიძე — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის დამკაბაღონებელი.
22. ნიკოლოზ გიორგის ძე მახარაშვილი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის სამეცნიერო სატატი.
23. ივანე დანილის ძე მედკოვი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის ლინოტიპისტი.
24. ამირან ნოეს ძე მითაგვარია — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ საკუთარი კორესპონდენტი.
25. ვლადიმერ ბრონისლავის ძე პაპლინსკი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის სტენოგრაფისტი.
26. ვალერი ვლადიმერის ძე პარტუგიშვილი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უფროსი ლიტერატურული თანამშრომელი.
27. ვლადიმერ ალექსის ძე პანოვი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის უფროსი ლიტერატურული თანამშრომელი.
28. მარია ერემის ასული პურინი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ რედაქტორის მემანქანე.
29. ყაზარ გიორგის ძე პოდოსიანი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის დამკაბაღონებელი.

30. სალიმ გაიდარის ძე სალიმოვი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის მძღოლი.
31. შალვა შამას ძე სვანი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის ლიტერატურული თანამშრომელი.
32. ევგენია აბრამის ასული სორინა — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის კორექტორი.
33. ნიკოლოზ პავლეს ძე სტორა (სტოროვენკო) — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის ყოფილი თანამშრომელი, პენსიონერი.
34. ანზორ ვასილის ძე სხირტლაძე — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის ცინკოგრაფიის ფოტოგრაფი.
35. იური მიხეილის ძე ტარასოვი — საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის დამკაბალონებელი.
36. გარეგინ აბგარის ძე თევოსიანი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის უფროსი ლიტერატურული თანამშრომელი.
37. გივი იროლიონის ძე ფაცურია — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის განყოფილების გამგე.
38. დევი ისმაილის ძე ფუტკარაძე — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის განყოფილების გამგე.
39. შოთა ვაიტორის ძე დვინიანიძე — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ საკუთარი კორექსონდენტი.
40. ლეონარდ მიხეილის ძე შენგელია — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის გამგე.
41. მიხეილ ალექსის ძე ჩერნიავი — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის განყოფილების გამგე.
42. სვეტლანა ანათოლის ასული ცვილევა — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის კორექტორი.
43. ევგენია სერგოს ასული ხინტკირია — გაზეთ „ზარია ვოსტოკის“ რედაქტორის მთარგმნელი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდგარი ჭ. პეპჩაძე.

ଧର୍ମପାଦେଶଶ୍ଵରୀରୁ ପରିପାଳନକାରୀ ପାଠ୍ୟକାରୀ ପାଠ୍ୟକାରୀ ପାଠ୍ୟକାରୀ

128 თბილისის გ. გოგარეაზვილის სახელობის სახელმწიფო კედლების გოგიური სახელმწიფო საქართველოს სარ უნაღლები საბ-ორს პრეზიდიტის საკატიო ციგელით დაჯილდოების შესახებ

სკოლამდელი აღზრდისა და დაწყებითი განათლების სპეციალისტების მომზადების საქმეში მიღწეული წარმატებებისათვის, დაარსების ორმოცდაათ წლელთან დაკავშირებით, თბილისის ი. გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური სასწავლებელი დაჭილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ქოწენიშვ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი % კვარტები.

თბილისი, 1970 წლის 30 ივნისი.

განყოფილება ენსახ

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი

საქართველოს სსრ უმაღლესი პუნქტის პრეზიდიუმმა 1972 წლის 29 ივნის სხდომაში განიხილა რესპუბლიკაში არასრულწლოვანთა დანაშაულობისა და უზედამხედველობის წინააღმდეგ ბრძოლის მდგომარეობის საკითხი და აღნიშნა, რომ სერიოზული მუშაობაა გაწეული რესპუბლიკაში არასრულწლოვანთა დანაშაულობისა და უზედამხედველობის წინააღმდეგ ბრძოლის გასაძლიერებლად.

საზოგადოებრიობის ფართო მონაწილეობით პროფილურები და ოპერატორებით ხარისხის მატერიალური და კულტურული მდგრადი განვითარების მიზანით მიმდინარეობს საზოგადოებრიო მუზეუმის მიმღები მომსახურება. 1972 წელს, 1970 წელთან შედარებით, არასრულწლოვანთა მიერ ჩადენილ დანაშაულთა რაოდენობის შემცირება. 1972 წლის I კვარტალში ჩესპუბლიკის 47 რაიონში აღრიცხული არ იყო არასრულწლოვანთა მიერ დანაშაულის ჩადენის არც ერთი შემთხვევა არასრულწლოვანთა უზედამხედველობისა და დამნაშავეობის თავიდან აცილებისათვის უფრო ფართო იუვენებენ პრესას, რადიოსა და ტეედევას; ლექციურ პროცესებას და სხვა სამუშაოებებს.

ზოგიერთი საქალაქო და რაიონული საბჭოს მშრომელთა დეპუტატების აღმასკომი, არასრულწლოვანთა საქმეების კომისია, განათლების ორგანო, ახალგაზრდული ორგანიზაცია ვერ იყენებს მოსწავლეთა სკოლაში დამაგრების, კლასგარეშე და სკოლისგარეშე აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესების და მშობლების პასუხისმგებლობის გაძლიერების უკელა შესაძლებლობას, რის გამოც ადგილი აქვს მოსწავლეთა სკოლებიდან განთხევის ხშირ შემთხვევაში.

ვებს; მიმდინარე წლის შაისში ჩატარებულმა ერთდროულმა შემოწმებამ შემოწმების პერიოდის გამოვალინა სკოლებიდან და სასწავლებლებიდან განთესილი და საზოგადოებრივ-სასაჩვენებლო შრომაში ჩაუბმელი 2640 არასრულწლოვანი. დღილი აქვს მოსწავლეთა გადაყვანის მუშა-ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში დადგენილი წესის დარღვევით, არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიებთან შეთანხმების გარეშე. ამავე დროს საღამოს სკოლების მოსწავლეთა გარკვეული ნაწილი მხოლოდ ირიცხება სკოლაში, ფაქტიურად კი არ არ სწავლობს, ამ სკოლებში სათანადო დონეზე არ დგას სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა, მოსწავლეები ხშირად აცდენენ გაკვეთილებს, მაგალითად, მიმდინარე წლის პირველ ჰკარტალში ქ. ბათუმის რეა ასეთ სკოლაში შემოწმების დროს გაყვეთილებს არ ესწრებოდა მოსწავლეთა დიდი რაოდენობა. მსგავსი ფაქტები იყო ქ. ცხინვალის და ქ. თბილისს, გარდაბნისა და სხვა რაონების სკოლებში.

ნაკლოვანებებია აგრეთვე საცხოვრებელი დაგილის მიხედვით ბავშვებსა და მოზარდებთან კულტურულ-აღმზრდელობით მუშაობაში, ჯეროვნად არა ორგანიზებული არასრულწლოვანთა გართობა და დასკვენება, რიგ საბინაო სამართველოში არასწორად ხარჯავენ ბავშვთა შორის კულტურულ-მასობრივი მუშაობისათვის გამიზნულ სახსრებს, პედაგოგ-ორგანიზატორებს იყენებენ სხვა დავალებათა შესასრულებლად.

შინაგან საქმეთა განყოფილებებთან არსებული ბავშვთა ოთახების ინსპექტორებისა და არასრულწლოვანთა ხაზით მომუშავე მილიციის ოპერატიულ მუშაკთა ერთი ნაწილი სათანადო კონტაქტს არ ამყარებს სკოლებთან, შშობლებთან, ახალგაზრდულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან, სხვა აღმინისტრაციულ ორგანოებთან; იშვიათად აწყობს შემოვლებსა და რეიდებს, ნაკლებ ყურადღებას უთმობს ახსნა-განმარტებით და პროფილექტიკურ მუშაობას, არ იცავს მართლწესრიგის დამრღვევ არასრულწლოვანთა აღრიცხვის დადგენილ წესებს.

ზოგიერთი ქალაქისა და რაიონის პროკურატურის გამომძიებელი უხეშად აღვევს არასრულწლოვანთა საქმეების გამოიყების ვადებს, არ არქვევს დანაშაულის წარმომშობ მიზეზებსა და ხელშემწყობ პირობებს და, რაც მთავარია, არ ავლენს არასრულწლოვანთა წამქეზებლებს. პროკურატურის ადგილობრივი ორგანოები ყოველთვის არ ახორციელებენ ჯეროვან ზედამხედველობას მილიციის და სასამართლო ორგანოების მუშაობაზე არასრულწლოვანთა დამნაშავეობასთან და მის ხელშემწყობ პირობებთან ბრძოლის საქმეში.

სახალხო სასამართლოებში არ სწავლობენ არასრულწლოვანთა საქმეების განხილვის პრინციპს, იშვიათად გამოაქვთ კერძო განჩინებები არასრულწლოვანთა უზედამხედველობისა და დამნაშავეობის ხელშემწყობი პირობების აღმოფხერის თაობაზე.

შრომელთა დეპუტატების ზოგიერთი ადგილობრივი საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი ჯეროვან ხელმძღვანელობასა და დახმარებას არ უშევს არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიებს. ბავშვთა და მოზარდოთა მიერ სამართლადარღვევათა თავიდან აცილების საქმეში ჯერ კიდევ სათანადო არ არიან ჩაბ-

ମୁଲୀ ସାଦକ୍ଷିଣେବିଳ ଅର୍ପତୁରୀରୂପୀ, ଏହିବିଜନ, ସାହୋଗାଫର୍ମେବରିଙ୍ଗୀ ନରଗାନିଶାତ୍ରୀରୀତି ଦ୍ୱାରା ନାଚ ମତ୍ତାବାରିରା, ଏହି ମୁଖ୍ୟମଙ୍କଳ ଏହି ଏହିବିଜନ ନିର୍ମିତିରେ ଦା ପରିଦିନିତ ବସନ୍ତରେ,

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა:

1. საქართველოს სსრ ზრუյრორის მოხსენებით გარათი განსახილველად და სათანადო ზომების მისაღებად დაეგზავნოს მშრომელთა დეპუტატების საოლქი, რაიონული, საქალაქო საბჭოების ომშასრულებელ კომიტეტებს და ყვილა დაინტერესებულ სამინისტროსა და უწყებას.

2. დაევალოს მშრომელთა დეპუტატების საოლქო, რაიონული, საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტებს უზრუნველყონ ამ დაღვენილებაში აღნიშნულ ნაკლოვანებათა აღმოთხვრა, რისთვისაც:

ა) განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ არასრულწლოვანთა უზედაშედეველობისა და დამაშავეობის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებს. აღმინისტრაციული, განათლების ორგანოებსა და კომკავშირულ ორგანიზაციებთან ერთად დასახონ კონკრეტული ღონისძიებანი ახალგაზრდების მიერ საშართალ-დარღვევათა თვეიდან ასაცილებლად მათი სწავლისა და დასკვენების უკეთ ორგანიზაციისათვებს;

ბ) მეტი დახმარება და კონტროლი გაუწიონ არასრულწლოვანთა საქმე-ების კომისიებს; კოორდინირება გაუკეთონ სახელმწიფო ორგანოთა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა იმ ლინისძებებს, რომლებიც გამიზნულია არასრულწლოვანთა უმეთვალყურეობისა და მათ მიერ დანაშაულის ჩადენის თავიდან ასაცილებლად;

გ) ბავშვთა და მოზარდთა შორის აღმზრდელობით მუშაობაში ფართოდ ჩააბან საბჭოების მუდმივი კომისიები, დეპუტატები, აქტივი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, ქუჩისა და სახლის კომიტეტები;

დ) გადამტკრელი ზომები განახოლციელონ სკოლებიდან, სასწავლებლებიდან და ტექნიკუმებიდან მოსწავლეთა განთხსვის აღსავეთად და, საჭირო შემთხვევებში, აჩასრულწლოვანთა საზოგადოებრივად სასაჩვენებლო შრომაში ჩასაბმელად;

ე) მაქსიმალურად გამოიყენონ არსებული კულტურულ-საგანძანაოლებლო დაწესებულებები და სპორტული ბაზები არასრულწლოვანთა დასვენების უკეთ მოწყობისათვის. მკაცრი კონტროლი დაწესონ საცხოვრებელი ადგილის შიხედვით საბინაო ანარიცხებიდან კულტურულ-მასობრივი მუშაობისათვის გამიზნული სახსრების სწორად გამოიყენებაზე, საჭირო პირობები შეუქმნან პედაგოგ-ორგანიზატორებს მოზარდებთან აღმზრდელობითი მუშაობის გაუშვიობენებისათვის;

ვ) უზრუნველყონ წარმოება-დაწესებულებების ხელმძღვანელთა მიერ არასრულწლოვანთა შრომისა და დასვენების კანონით დადგენილი პირობების განუხრელი შესრულება;

მასრულებელი კომიტეტების სხდომების, სოფლის ყრილობებისა და მოჭილებული აბის საერთო კრებების ფართო განხილვის საგნა.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტს:

ა) დასახონ და განახორციელონ პრაქტიკული ღონისძიებანი სკოლებსა და სასწავლებლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისა და მოსწავლეთა შორის სამართლებრივი შეგნების ღონის ასამაღლებლად. არა-სრულწლოვანის მიერ მართლწესრიგის დარღვევის ყოველი შემთხვევა გახადონ პედაგოგების, მოსწავლეთა კოლექტივებისა და ახალგაზრდული ორგანიზაციების მსჯელობის საგნად;

ბ) განამტკიცონ სკოლებისა და სასწავლებლების საქმიანი კონტაქტები აღმინისტრაციულ ორგანოებთან; მეტი ყურადღება დაუთმონ მოსწავლეთა თავისუფალი დროის სწორ ორგანიზაციას, მათ ფართო ჩაბმას თვითშემოქმედებით და სპორტულ წრეებში.

4. საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უზრუნველყოს არა-სრულწლოვანთა უზედამხედველობისა და მათ მიერ სამართლდარღვევათა თავიდან აცილების ღონისძიებათა სრულყოფილად გატარება. განამტკიცოს საქვეუწყებო ორგანოების კონტაქტები სახალხო განათლების ორგანოებთან, არა-სრულწლოვანთა საქმეების კომისიებთან და ახალგაზრდულ ორგანიზაციებთან. გააუმჯობესოს ბავშვთა ოთახებისა და უბნის ინსპექტორების მუშაობა.

5. საქართველოს სსრ იუსტიციის სამინისტრომ და უმაღლესმა სასამართლომ პერიოდულად შეისწავლონ და განაზოგადონ არასრულწლოვანთა ბრალდების საქმეების სასამართლო განხილვის პრაქტიკა, დასახონ და განახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი გამოვლენილ ნაკლოვანებათა სალიკვიდაციოდ. უფრო მეტად დანერგონ პრაქტიკაში მოსამართლეთა და მსაჯულთა სპეციალიზაცია არასრულწლოვანთა საქმეების განსახილველად. მოსთხოვონ მოსამართლეებს, რომ ამ კატეგორიის საქმეებზე ჩაატარონ გამსვლელი სხდომები საზოგადოებრიობის ფართო მონაწილეობით.

6. საქართველოს სსრ პროკურატურამ ქმედითი ზომები მიიღოს არასრულწლოვანთა ბრალდების საქმეების გამოძიების ხარისხის ასამაღლებლად. მიაღწიოს იმას, რომ საგამომზიერებლო მუშაქები ღრმად და ყოველმხრივად სწავლობდნენ არასრულწლოვანთა მიერ დანაშაულის ჩადენის მიზეზებსა და ხელშემწყობ პირობებს და სათანადო ღონისძიებებს ახორციელებდნენ მათ აღმოსაფერელად; გააძლიეროს საპროცესუროთ ზედამხედველობა მოზარდთა შრომისა და დასვენების უფლებების დაცვაშვ.

7. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის სახელმწიფო კომიტეტმა, რესპუბლიკურმა და აღგილობრივმა გაზეთებმა მეტი ყურადღება დაუთმონ არასრულწლოვანთა უზედამხედველობისა და დანაშაულობასთან ბრძოლის საყითხებს. ფართოდ გააშუქონ საბჭოების, სა-

ხალხო განათლების, პროფესიულ-ტექნიკური განათლებისა და ადმინისტრაციულ-ორგანოთა საქმიანობა ამ მიმართულებით.

8. ჩჩევა მიეცეთ საოლქო, საქალაქო, რაიონულ, სასოფლო და სადაბო საპროექტო განიხილონ აღნიშნული საკითხი საბჭოების სესიებზე ა/შ. 1 სექტემბრის ბრამდე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძოლენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. კვამაძე.

თბილისი, 1972 წლის 29 ივნისი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივი კომისიები

გაიმართა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივი კომისიების სხდომები.

მრეწველობის მუდმივმა კომისიამ განიხილა საკითხი რესპუბლიკის ზოგიერთ საწარმოში შრომის დისკიპლინის მდგომარეობის შესახებ. სხდომაზე აღნიშნა, რომ განხორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად საწარმოებში განვტკიცდა შრომის დისკიპლინა, შემცირდა კაღრების დენადობა, ამაღლდა შრომის ნაყოფიერება, გაუმჯობესდა მუშა-მოსამსახურეთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობები.

ამასთან, რიგ საწარმოში ნაკლოვინებანია შრომის დისკიპლინის დაცვის საქმეში. მაღალია მუშახელის დენადობის მაჩვენებელი გორის პამბეულის კომბინატში — (23 პროცენტი), რუსთავის ქიმიურ კომბინატში (14,3 პროცენტი). „ვიათურმანგანუმის“ ტრესტის საწარმოებში (13,3 პროცენტი).

შერ კიდევ დიდია სამუშაო ღრიოს დანაკარგები მუშა-მოსამსახურეთა მოყვადანანი უფასო შევებულებების გამო, აგრეთვე ხშირია ზეგეგმითი საათების გამოყენების შემთხვევები.

ნაკლოვინებებია მუშა-მოსამსახურეთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების საქმეში.

კომისიის სხდომაზე ხაზი გაესვა იმ გარემოებას, რომ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასკომები ნაკლებ ყურადღებას უთმობენ საწარმოებში შრომის დისკიპლინის საკითხების განხილვას.

საგეგმო-საბიუჯეტო კომისიამ განიხილა საქართველოს სსრ საბჭოთა შეურნეობების, მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის და მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროების სისტემაში მოვებისა და რენტაბელობის გეგმების შესრულების მდგომარეობა.

კომისიის სხდომაზე აღინიშნა, რომ ამ სამინისტროებს მოვებისა და რენტაბელობის გეგმების შესრულებაში აქვთ გარკვეული მიღწევები. გასულ წლებთან შედარებით განვტკიცდა საბჭოთა მეურნეობების ეკონომიკა, შემცირდა ზარალიან მეურნეობათა რიცხვი.

გადაჭირებით შესრულდა გასულ წელს მიწების მორწყვის გეგმები, დასაშრობი სისტემების რეკონსტრუქციის წლიური დავალებები.

მსუბუქი მრეწველობის სამინისტრომ გადაჭირებით შესრულა პროდუქციის რეალიზაციის გასული წლის გეგმა. მის სისტემაში გაიზარდა შროშის ნაყოფიერება.

ამასთან, საბჭოთა მეურნეობების, მელიორაციისა და წყალთა შეურნეობის და მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროებს მოვალეობის და რენტაბელობის საგეგმო დავალებათა შესრულებაში გააჩნიათ სერიოზული ნაკლოვანებები.

საბჭოთა მეურნეობებმა გასულ წელს 29 მილიონი მანეთით ნაკლები მთლიანი პროდუქცია აწარმოეს. მთელ რიგ საბჭოთა მეურნეობებში დაბალია შრომის დისკიპლინა, შრომის ნაყოფიერება. მემკენარეობასა და შეცხოველეობაში დაბალია შრომითი პროცესების მექანიზაციის დონე, დიდია ღორისა და მსხვილფეხა ჩემისანი პირუტყვის გაწყდომისა და იძულებითი დაკვლის შედეგად მიღებული ზარალი.

მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში გასულ წელს მოვალეობის გეგმა მხოლოდ 75,1 პროცენტით შესრულდა. სამშენებლო ორგანიზაციებმა ვერ უზრუნველყველ სამუშაოთა ოვითლირებულების შემცირების დავალებათა შესრულება.

მოვალეობის გეგმების შესრულების საქმეში ნაკლოვანებები აქვს აგრეთვე მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროს. სასაქონლო პროდუქციის წარმოების გეგმა გასულ წელს ვერ შესრულა 14 საწარმომ, ხოლო რეალიზაციისა — 6 საწარმომ, სამინისტროს სისტემის საწარმოებმა მიწოდების გეგმას დაკლეს 40 მილიონი მანეთის ფართო მოხმარების პროდუქცია.

სოფლის მეურნეობის მუდმივმა კომისიამ განიხილა რესპუბლიკის კოლმეურნეობებში მანქანა-ტრაქტორთა პარკის ექსპლოატაციის მდგომარეობა. აღნიშნა, რომ უკანასკნელ წლებში საგრძნობლად განვტყიცდა კოლმეურნეობების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. გაუმჯობესდა მანქანა-ტრაქტორების გამყენება, გაიზარდა მექანიზებულ სამუშაოთა მოცულობა, ტრაქტორების წლიური დატვირთვა, ამაღლდა შრომის ნაყოფიერება და შემცირდა წარშობული პროდუქციის დანახარჯები.

ამასთან ნაკლოვანებანია რესპუბლიკის კოლმეურნეობებში მანქანა-ტრაქტორთა გამოყენების საქმეში. სუსტად იყენებენ ტექნიკას მთიანი რაიონების კოლმეურნეობებში. ზოგიერთ კოლმეურნეობაში არადამაკაყოფილებელი მდგომარეობაა ტექნიკის მოვლა-შენახვის საქმეში.

არის შემთხვევები, როცა ტრაქტორები, გუთნები, კულტივატორები და სხვა ტექნიკა გამოუყენებელია და დგას უმოქმედოდ. ზოგჯერ კი ტექნიკას არა-დანიშნულებისამებრ იყენებენ (წითელწყაროს, ქარელის, ზუგდიდის და სხვა რაიონები).

შენებლობის, კომუნალური მეურნეობისა და კეთილმოწყობის მუდმივმა კომისიამ განიხილა სამშენებლო ტექნიკის მოვლა-პატრონობის მდგომარეობა.

კომისიის სხდომაზე აღინიშნა, რომ სამშენებლო ტექნიკის მოვლა-პატრონობის საქმეში ადგილი აქვს არსებითი ხასიათის ნაკლოვანებებს. სათანადო ყუ-

რადლება არ ექცევა მანქანა-მექანიზმების გეგმიურ გამაფრთხილებელ შეკურნეობას, შემკეთებელი სახელოსნოები აღჭურვილი არ არიან სათანადო შორისობილობა-დანადგარებით, ყვლიათ მექანიზმების სათადარიგო ნაწილები, ხშირია მანქანა-მექანიზმების მოცდენის შემთხვევები.. იმის გამო, რომ სამშენებლო ორგანიზაციები მექანიზმებს არ ცვლაში არ იყენებენ, ისინი სრულად არ არიან დატვირთული.

ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის მუდმივმა კომისიამ განიხილა საკურორტო სეზონში მგზავრთა მომსახურებისათვის მზადების მდგომარეობა, ამიერკავკასიის რკინიგზის სამტრედის განყოფილებაში.

კომისიის სხდომაზე აღინიშნა, რომ სამტრედის განყოფილებაში მგზავრთა ორგანიზებულად გადაყენის უზრუნველსაყოფად დასახა და განახორციელა მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი. კაპიტალურად შეკეთდა რკინიგზის ვაგზლების მგზავრთა მოსაცდელები, საბილეთო სალაროები, დამხმარე სათავსოები, ბაქნები და სკვერები.

ბათუმის, ქობულეთის, სოხუმის, გაგრის სანატორიუმებში, დასასვენებელ სახლებში, ტურისტულ ბაზებსა და პანსიონატებში გახსნილია დამკვეთი ბიუროები დამსვენებელთათვის სამგზავრო ბილეთების აღვილზე მიტანით.

ამასთან, სამტრედის განყოფილებას საკურორტო სეზონისათვის შზადების საქმეში გააჩნია ნაკლოვანებებიც. შეკეთებას და განათებას საჭიროებენ ზოგიერთი სადგურების მოედნები. სადგურ გუდაუთაში მოსაგარებელია ავტომატური საკნების მუშაობა. სადგურ სოხუმში კოორდინირებას მოითხოვს სამგზავრო მატარებლებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრაობის გრაფიკი.

ჭანმრთელობის დაცვის, ფიზიკური კულტურისა და სოცუზრუნველყოფის მუდმივმა კომისიამ განიხილა რესპუბლიკის სანატორიუმებში ავადმყოფთა მკურნალობის მდგომარეობა.

კომისიის სხდომაზე აღინიშნა, რომ სანატორიუმებში გაუმჯობესდა ავადმყოფთა მკურნალობის საქმე. სანატორიუმების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის განმტკიცებამ განაპირობა საწოლთა რაოდენობის გაზრდა, მკურნალობის დონის ამაღლება, მკურნალობის კომპლექსური მეთოდების დანერგვა.

ამასთან, ნაკლოვანებებია სანატორიუმებში ავადმყოფთა მკურნალობის საქმეში. სათანადო ყურადღება არ ექცევა ექიმთა კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეს. არის შემთხვევები, როდესაც სანატორიუმებს ემსახურებიან არა სათანადო სპეციალობის ექიმები, ბორჯომის სანატორიუმებში მომუშავე თითქმის არც ერთ ექიმს არ გაუვლია ატესტაცია და არ მიუღია საკვალიფიკაციო კატეგორია.

სანატორიუმებში ზოგჯერ არ წარმოებს პროფილით გათვალისწინებული სამედიცინო გამოკვლევა საჭირო აპარატების უქონლობის გამო.

შევი ზღვის სანაპიროს ზოგიერთ კურორტზე სათანადო არ არის ორგანიზებული პლაჟის პროცედურები.

კულტურის მუდმივმა კომისიამ განიხილა სოფლის მოსახლეობის კინომოსახურების მდგომარეობა.

აღინიშნა, რომ მნიშვნელოვანი მუშაობა გაწეული სოფლის მოსახლეობა
ბის კინომომსახურებისათვის. გაიზარდა კინოდანაღვართა რიცხვი, გაუმჯობეს-
და კინოსეანსების დასწრება, გაძლიერდა კინოქსელის მატერიალურ-ტექნიკუ-
რი გაზა.

მეტი ყურადღება ექცევა კინორეკლამის, გაფართოვდა სასწავლო ფილმების ჩვენება მეცნიერულ-პოპულარულ, ღიკუმენტურ და სასოფლო-სამეცნიერო თემატიკაზე, შემცირდა კინოდანადგართა მოცულენა.

ამასთან, სოფლის მოსახლეობის კინომომასახურების საქმეში არის ნაკლოვანებანი. მთელ რიგ რაიონებში გასულ წელს არ შესრულებულა სოფლის კინეჟსელის შემოსავლის გეგმები (გარდაბანის — 48,4 პროცენტით, მიაკოვესკის — 62,7 პროცენტით, ჩოხატაურის — 66 პროცენტით).

მშრომელთა დეპუტატების ზოგიერთი საბჭოს ორმასკომი სათანადო კონტროლს არ უწევს ბილეთების გაყიდვის შესტაბის დაცვას.

ჩესპუტლიკის ზოგიერთი სოფლის კლუბი ზამთრობით არ თბება, ამიტომ მაყურებელთა დასწრება ნაკლებია. სათანადო ყურადღება არ ექცევა შაღალ-მთიანი და ნაკლებად დასახლებული პუნქტების მოსახლეობის კინომომსახუ-რებას. აქ იშვიათად უჩენებენ კინოსურათებს. გაუმჯობესებას მოითხოვს სოფლის კინოქალის ტექნიკური ბაზა და კვალიფიციური კადრებით დაკომპ-ლებენ.

მუდმივი კომისიების სხდომებზე საკითხების განხილვაში გარდა კოშისი-ის წევრებისა მონაწილეობდნენ რესპუბლიკის სამინისტროების, ცენტრალუ-რი უწყებების და მშრომელთა დეპუტატების რაიონული და საქალაქო საბჭოების აღმასკომების წარმომადგენლები.

განხილული საკითხების გამო კომისიებმა მიიღუნ სათანადო დადგენილებანი.

საინფორმაციო ცენტრი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 18 აგვისტოს ბრძანებულების საფუძველზე საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი 1972 წლის 29 ივნისის ბრძანებულებით „სახელმოვანი დედის“ ორდენებით და „დედობის მედლით“ დააგილდოვა 292 მრავალშვილიანი დედა, მათ შორის:

	საიონიდან	.	.	.	.	.	.	6
ასპინძის	"	.	.	.	.	.	.	2
ახალციხის	"	.	.	.	.	.	.	5
ახალქალაქის	"	.	.	.	.	.	.	42
ბოგდანოვების	"	.	.	.	.	.	.	3
გორის	"	.	.	.	.	.	.	7
გურჯაანის	"	.	.	.	.	.	.	2
დუშეთის	"	.	.	.	.	.	.	6
ზუგდიდის	"	.	.	.	.	.	.	16
თერჯოლის	"	.	.	.	.	.	.	4
თეთრიშვილოს	"	.	.	.	.	.	.	21
თელავის	"	.	.	.	.	.	.	9
ლაბჩხეთის	"	.	.	.	.	.	.	3
მარნეულის	"	.	.	.	.	.	.	56
მესტიის	"	.	.	.	.	.	.	41
მცხეთის	"	.	.	.	.	.	.	3
ონის	"	.	.	.	.	.	.	5
ორგონიგიძის	"	.	.	.	.	.	.	3
წალენჯიხის	"	.	.	.	.	.	.	14
წითელშვილოს	"	.	.	.	.	.	.	9
ცხავათას	"	.	.	.	.	.	.	7
ხაშურის	"	.	.	.	.	.	.	8
ხობის	"	.	.	.	.	.	.	5